

మంత్రాక్షరాల రహస్యం

మాతృకా, బిజాక్షర-నిధుంటువులు

-శ్రీ పేరి భాస్కరరాయ శర్మ

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ వారి గ్రంథాలు
ఇప్పుడు ఆన్లైన్లో కొనుగోలు చేసుకొనవచ్చును
భక్తి, జ్యోతిష, వాస్తు, వైదిక, స్మార్త, మంత్ర, తంత్ర, యంత్ర,
ఆయుర్వేద, ధర్మ శాస్త్రాది గ్రంథములకు...

www.Devullu.com

“మంత్రాక్షరాల రహస్యం (అంబ్రవివరణతో)

-వివిధ దైవముల ధ్యాన-లోకములు.

అంబ్ర వ్యాఖ్యాత:

బిహ్లాస్ పేరి భాస్కరరాయశర్మ త్రిబుల్ M.A

ఎ. కోడూరు - 531 022

కాపీరైటు హక్కుదారులు :

మోహన్ పబ్లికేషన్స్, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం.

ప్రచురణ

మోహన్ పబ్లికేషన్స్,

కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం -1,

ఫోన్ : 462565

నా మాట

ఈ మధ్య మహాదరాచార్యకృత ‘మంత్రమహాదధిని అతి సామాన్యులకు గూడ అర్థమై అందరూ అనుసరించగలందులకు తెలుగులో వ్యాఖ్యాన వివరణములను వ్రాస్తూంటే ఆవ్యాఖ్యానముతో బాటుగా దైవముల ధ్యానశ్లోకములన్నీ ఒక దగ్గర సంకలనం చేస్తే పాఠకులకు సులభముగా వుంటుందనిపించింది. ఇందులో ఆ ప్రయత్నం చేశాను

అలాగే మంత్రశాస్త్రానికి మూలమైన మాతృకల (బీజాక్షరములు) వివరణ కూడ ఇస్తే చాలా ఉపయోగకరమనిపించి, వివిధ గ్రంథాలను పరిశీలించి ఇందులో “మాతృకా నిఘంటువులను ఆంధ్రవివరణముతో ఇచ్చాను.

మాతృకలను గూర్చిన వివరాలు ఇంకా చాలా మంత్రతంత్రగ్రంథాలలో లభిస్తున్నాయి. వాటన్నిటిని ఒక దగ్గర సంకలనం చేసి తెలుగులో వివరిస్తే కొంచెం పెద్ద గ్రంథమే అవుతుంది. అదికూడ త్వరలో వెలుగు చూడగలదు.

ఇక మంత్రానుష్ఠానము (జపము-పూజ)లో అయా దేవతలకు ప్రీతికరమైన వివిధముద్రలు (చేతులు, వ్రేళ్ళు యొక్క భంగిమలు) ప్రదర్శిస్తే అయా దైవతములు వేగముగా అనుగ్రహిస్తారని శాస్త్రము చెబుతుంది. మన సమృద్ధిముకూడా. అందుచేత ఆ ముద్రలను వివరించు నిఘంటువులను తెలుగులో వివరిస్తూ, ఆ భంగిమలను చూపు రేఖాచిత్రములతో ప్రత్యేకముగా ఒక పుస్తకమును వెలువరిస్తున్నాను. అదియు మీకు ఎంతో ఉపయోగ కరముగా ఉంటుందనడంలో సందేహం లేదు త్వరలో వస్తుంది.

మరొకమాట - మైన తెల్పిన “మాతృకానిఘంటువులు, ముద్రానిఘంటువులు త్వరలో రాబోవు “మంత్రమహోదధి” గ్రంథమునకు అనుబంధప్రాచీనములు. ఇవి మీవద్దనున్న మంత్రమహోదధిలోని మంత్రములను అనుష్ఠించుట చాలా సులభము, శీఘ్రఫలప్రదము అని చెప్పవచ్చును.

శుభం భవతు

ఇట్లు బుధ విధేయుడు

బిహ్లాస్ పేరి, భాస్కర రాయశర్మ, ఎమ్.ఎ.

“మాతృకా నిఘంటుః”

(శ్రీమన్మహాదాసవిరచితమ్)

నోట్ : “ఇందలి శ్లోకములలో పదములప్రక్కన బ్రాకెట్లలో మరొక పదము వ్రాస్తే అది మొదటి దానికి పాఠాంతరమని తెలుసుకోవాలి. అట్లే ఒకటి రెండు అక్షరములైనను చూపబడుచున్నదని గ్రహించండి. ఒకే గ్రంథవిషయమై పలుప్రతులను పరిశీలించు చున్నప్పుడు ఇట్లు పాఠాంతరములుండుట సహజమని గ్రహించ వ్రార్దన.

ముందుగా పాఠకులు కంఠస్థము చేయుటకునువుగా శ్లోకములన్నీ వరుసగా ఒకచోటనిచ్చి, తరువాత వాటి భావమును తెనుగున వివరింతును. -వ్యాఖ్యాత.

అథ మాతృకా నిఘంటుః ప్రారంభం :-

శ్లో ॥ శ్రీ గణేశం నృసింహం తం భారతీమీశ్వరంగురుమ్ ।

(శ్రీ గణేశం మహేశానం భారతీమీశ్వరం శివమ్)

నత్వా వక్ష్యే మాతృకానాం నిఘంటుంబాలబుద్ధయే ॥ 1

ఓం శ్లో ॥ ధృవస్తారస్త్రివద్ బ్రహ్మ వేదాద్య (ది) స్తారకోవ్యయః ।

ప్రణవశ్చ త్రిమాత్రోఽపి ఓంకారోజ్యోతిరాదిమః(తః)॥ 2

అ శ్లో ॥ శ్రీకంఠః కేశవఃకంఠో(కేశవశ్చాపి)నివృత్తిశ్చ స్వరాదికః ।

అ-కారోమాతృకాద్యశ్చవాతజ్యోతి(భి)క్తిరితః(ధీయతే)॥ 3

ఆ శ్లో ॥ నారాయణస్తథానంతో ముఖ(ర) వృత్తం (త్రే) గురుస్తథా

విష్ణుశయ్యా తథాశేషో దీర్ఘ అక్షర ఏ వ చ ॥ 4

ఇ శ్లో ॥ మాధవస్సూక్ష్మ సంజ్ఞశ్చ విద్యాదక్షిణలోచనమ్ ।

గంధర్వఃపాంచజన్యశ్చఇ-కారశ్చమ(ము)ఖాంకురః(ంతకః)

ఈ శ్లో ॥ గోవిందశ్చత్రివయీర్దేశః శాంతిస్సాద్భావలోచనం ।
నృసింహోస్తం తథామాయా ఈ-కారోఽపి సురేశ్వరః ॥ 6

ఉ శ్లో ॥ అమరేశస్తథా విష్ణురిన్దికాచ గజాంకుశః ।

దక్షకర్తస్య విజన(యా)ఉక్షరారోమన్మథాభిదః(ధివః)॥ 7

ఈ శ్లో ॥ అధీశో(అర్వాశో)దీపికావామశ్రవణో(ఐం)మధుసూదనః
ఇంద్రశ్చాపఃషన్నుఖశ్చఈ-కారో రక్షణాభిదః(ధివః) ॥ 8

ఋ శ్లో ॥ రేచికా (దేవికా) దక్షనాసాచ భారభూతి స్త్రివిక్రమః ।

దేవమాత రిపుఘ్నశ్చ ఋ-కారస్తపనఃస్మృతః(తథా)॥ 9

బూ శ్లో ॥ అతిధీశో నామనశ్చ మోచికా వామనానికా ।

దైత్యమాతా చ దైవజ్ఞ ఋ - కారస్త్రిపురాంతకః ॥ 10

౯ శ్లో ॥ శ్రీధరశ్చామరః (శ్రీధరశ్చపరా) సాణుర్దక్షగంధస్త్రివేదకః (దేవకః)

ఏకాంత్రిర్నృజదండశ్చ వ్యోమార్థగ్రాసర్ నృపతిః॥ 11

ఐ శ్లో ॥ హృషీకేశో హరస్సూక్ష్మో వామగండః కుబేరదృక్

అర్ధచైన్ద్రం నీలచరణోఽకారశ్చ త్రికంఠ (కూట) కః ॥ 12

ఓ శ్లో ॥ ఝంటీశః పద్మనాభశ్చ శక్తిర్దక్షః క్షమామృతమ్ ।

భగ ఊర్ధ్వ కామరూప ఏకారశ్చ త్రికోణకః॥ 13

(ఝంటీశః పద్మనాభశ్చ శక్తిస్సూక్ష్మాస్మృతాభగః)

ఊర్ధ్వోష్ఠగః కామరూపో ఏకారశ్చత్రికోణకః ॥

(అనిపాఠాంతరం)

ఐ శ్లో ॥ జ్ఞానామృతో భౌతికశ్చ ధరో దామోదరస్తథా ।

వాగీశోవర్మ (ధర్మ) భయద ఐ-కార స్త్రిపురస్తథా ॥ 14

6 శ్లో॥ సద్యాజాతో వాసుదేవో రుద్రోదంత ప్రి మాత్ర (త్వ) కః ।
అప్రాయనీ మంత్రనాథ ఓ-కారో నాగ సంజ్ఞకః ॥ 15

7 శ్లో॥ సంకర్షణోఽనుగ్రహో మురారి ర్వాసిని తథా ।
అధోదంతగతో మాయా నృసింహగస్తథారసః

(తథాస్వరః) ॥

16

8 శ్లో॥ అక్షారో వ్యోమరూపశ్చ ప్రద్యుమ్నశ్చంద్ర సంజ్ఞకః ।
అనుస్వారస్తథాబిందు రంగా(కా)శ్చ శిరోగతః

(-వ్యయః) ॥ 17

9 శ్లో॥ అనంతశ్చ మహాసేనోఽనిరున్ధో రసవ(నా)ర్థకః ।
కన్యాస్తన నిభస్సర్గో విసర్గశ్చాంతిమస్వరః ॥ 18

“ఏతాని స్వరనామాని మాతృకావ్యంజన నామానివచ్చి”

10 శ్లో॥ క్రోధీశో ధాతృసంజ్ఞశ్చ చక్రీ సృష్టికరాదిగః ।

(శ్రీ సృష్టిశ్చ కరాదిగః)

వర్గాదిర్యాయాదేవేశః క-కారః కామగః స్మృతః ॥ 19

11 శ్లో॥ కృద్గిరదీ చ చందేశః షేటో దక్షిణ కూర్పరః ।

కైటభత్రైవ (కైటభారిశ్చ) మాతంగః సంహరః

భార్తక (స్వరకః) స్మృతః ॥

20

12 శ్లో॥ స్మృతిః పంచాంతకః శార్దూ గణేశో మణిబన్ధగః ।

గోముఖో గజకుంభశ్చ గకారః సింహసంజ్ఞకః ॥ 21

13 శ్లో॥ ఖడ్గీశివోత్తమో మేథా దక్షణాంగుళి మూలకమ్ (గః) ।

ఘనోఘనస్వరత్రైవ ఘ-కారో జౌదిమః స్మృతః ॥ 22

14 శ్లో॥ శంఖకో(సంజ్ఞాంకో)రుద్రకాంతిశ్చ దక్షాంగుళ్ళగ్రసంస్థితః
క్షీబవక్త్రజ్ఞు భద్రేశో జ-కారశ్యానునాసికః ॥ 23

15 శ్లో॥ హాలీ కూర్మేశ్వరో లక్ష్మీర్వామజా(హ్వదిగ)హుర్దిశస్తథా ।
చి(త్రాచా)త్ర-వారీ చంపలశ్చ చ-కారః సంస్మృతో బుద్ధైః ॥ 24

16 శ్లో॥ ఏకనేత్రశ్చ ముషలీ వామకర్పరగో ద్యుతిః ।

త్రిలిందుకస్తథాచారీ చ-కారఃప్రేక్ష (త్రేవృ) కాభిధః ॥ 25

17 శ్లో॥ సిరో జయంతో జయజః శూలీవ చతురాననః ।

మణిబంధగతోవామో జ-కారో జప (న) కో మతః ॥ 26

18 శ్లో॥ సితిః పాశీ తథాఽ (హే) శో వామాంగుళిస్థితః ।

మణిబంధగతో వామో జ-కారో జాస్తసంజ్ఞకః ॥ 27

19 శ్లో॥ వామాంగుళ్ళగ్రతః (గః) సిద్ధిరంకుశః సర్వసంజ్ఞకః ।

జ్జప్రియో (ప్రిగో) హృనునాసశ్చ ఇ-కారశ్చ నిరంజనః ॥ 28

20 శ్లో॥ జరాముకుందః సోమేశో దక్షపాదాదిగో ముఖమ్ (కః)

గజాంకుశశ్చ బాలేందురమృతాదృష్ట-కారకః ॥ 29

21 శ్లో॥ లాంగలీశో నదజ్ఞ (స్తజ)శ్చ పాలినీ చ కమండలుః ।

దక్షజానుర (గ)తః సాయీ ర-కారః స్థవిరః స్మృతః ॥ 30

22 శ్లో॥ నందీక్షాంతిరా(ర్థా) రకశ్చ చా(దా) మరో దక్షగుల్ఫగః ।

వ్యాఘ్రపాదః శుభాంఘ్రిశ్చ ద-కారో భౌమజః స్మృతః ॥ 31

23 శ్లో॥ ఈశ్వరశ్చార్ధనారీశో నరః శంఖాంతరాకృతః (తిః)

దాయాదోఽంగుళిమూలంచ ధ-శ్చసంకోచకారకః ॥ 32

ఉమాకాంతో నరకజద్రతిర్దక్ష పదాగ్రగః ।

24 శ్లో॥ నిర్వాణస్త్రిగుణాకారస్త్రి రేఖో ణః సమీరితః ॥ 33

- 3 శ్లో॥ వామోరుత్మీన (రూల) నిలయ ఆపాఢీ కామికో హరిః ।
త శీప్రశ్న తరలో నీలః త-కారః కీర్తితో బుద్ధైః ॥ 34
- 4 శ్లో॥ ధండ్లీకో వరదః కృష్ణో వామజానుగతఃసీరః ।
సారిక్వాపి వికాల్వాక్ష ధ-కారో పరికీర్తితః ॥ 35
- 5 శ్లో॥ సత్కో-త్రి (శసఃశ్రీ) శో హ్లాదినీ చ వామగుల్ఫస్తథా ।
హూలః కుషేరో దాతాచద-కారో ధాదిమః స్మృతః ॥36
- 6 శ్లో॥ మీనేశః సాత్వతః ప్రీతిర్వామపాదాంగుళీ గతః ।
ధర్మ (నె) శో ధారిణీశశ్చ ధ-కారో దాన్తిమో మతః ॥37
- 7 శ్లో॥ సర్వో మంత్రేశ్వరో దీర్ఘ వామపాదాంగుల్ఫాగ్రగః ।
నరోనదీ చ నాదీచ న-కారత్వానునాసికః ॥ 38
- 8 శ్లో॥ తీక్షా చలోహితః శూరో దక్షపాణి (త్వి) శ్చ పార్థివః ।
పద్మేశో నాంతిమః పాదిః ప-కారోఽపి ప్రకీర్తితః ॥39
- 9 శ్లో॥ జనార్దనః శిఖోరోద్రీ వామపార్శ్వకృతాలయః ।
ఫటూరః ప్రోవృత్తే సద్భిః ఫ-కారః పాన్తిమస్తతా ॥ 40
- 10 శ్లో॥ ఫగలందో భూధరత్వాభయా వృష్టం (ప్ర) గతస్తథా ।
సురసో వజ్రముష్టింప బ-కారో-భాదిమో పిచ ॥ 41
- 11 శ్లో॥ విశ్వమూర్తిర్విరందేశో నిద్రా నాభి గతస్తథా ।
భృకుటీ చ భరద్వాజో భ-కారశ్చ భయావహః ॥ 42
- 12 శ్లో॥ వైకుంఠశ్చ మహాకాలస్తస్థీ (స్త్రీ) జతర సంస్థితః ।
మంత్రేశో మందలో మానీవిషం సూర్యోమ-కారకః ॥43
- 13 శ్లో॥ క్షుధా వాలీ చ వాయు స్వగ్గ చ్యుదతః పురుషోత్తమః ।
యమునా యమునేరుశ్చ య-కారోమాన్తిమః స్మృతః ॥ 44

- 14 శ్లో॥ క్రోధినీ చ భుజంగేశో బాలీ (జ్వాలీ) రుధిరపావకా ।
రోచిష్టాస్తక్షిణంశశ్చ రుచిరో రేఫతరితః ॥ 45
- 15 శ్లో॥ క్రియాకకుదో మాంసంప పినాకీ భూర్బలానుజః ।
లంపటః శక్రసంజశ్చ వాయవీయో ల-కారకః ॥ 46
- 16 శ్లో॥ వాలీ వామాంశనిలయో మేదో వారిద-వారుణౌ ।
వృ (ఉ) త్యాఢీ జలసంజశ్చ పండిశేఽపి చ-కారకః ॥ 47
- 17 శ్లో॥ మృత్యుర్భుకో వృ (వి) షఘ్నశ్చ వృదో దక్షకర స్థితః ।
శంఖ (ంకు) కర్ణోఽస్థిసంజశ్చ శ-కారో విద్భిరీరితః ॥48
- 18 శ్లో॥ వృషః శ్వేతేశ్వరః పీతామజ్ఞా హృద్వామబాహుగః ।
షదాననః షదాకారః ష-కారః కీర్తితో బుద్ధైః ॥ 49
- 19 శ్లో॥ భృగుః శ్వేతస్థతా హంసో హృదో దక్షిణపాదగః ।
సమయః సామగః శుక్రః సంగతిః సార్థకః శశీ ॥50
- 20 శ్లో॥ సఖోవరాహో నకులీ హృదో వామపదః స్థితః (తిః) ।
సదాశివోఽరుణః ప్రాణో హయగ్రీవో హ-కారకః ॥51
- 21 శ్లో॥ హృదయాన్వాభి సంసానః శివేశః క(వి) మలోఽస్థితః ।
లఘుప్రయత్నశ్చోపాన్యో శ-కారః ప్రోవృత్తే బుద్ధైః ॥52
- 22 శ్లో॥ సంవర్తకో నృసింహశ్చ హృదయాన్ముఖ సంస్థితః ।
అనంతః పరమాత్మన వజ్రకాయో-న్తి మాక్ష-ర(మఃక్ష-కః) ॥53
- 23 శ్లో॥ అధికాదిమతే ప్రోక్తాః శంకరేణ శివాంప్రతి ।
అకారాది క్షకారాస్తా వర్ణసంజ్ఞాః క్రమాద్ బ్రువే ॥ 54
- 24 శ్లో॥ వాతో మరుచ్ఛాగ్ని వహ్నిధరూ క్షౌ జల-వారిణీ ।
విభుః ఖంప చరః శుచిర్భూర్వనం స్వంజ శక్తియుక్ ॥55

శ్లో॥ ప్రాణస్తేజః సిద్ధార్థాయు వాచ్యుత్పాపి ప్రభాజయా ।
కమభ్రం నాద-దావౌ చ కుః పాథో వ్యోమ తారకః ॥56

శ్లో॥ శిశీగోత్రా తోయ-శూన్యే జవౌ ద్యుతి రవిః స్మృతః ।
భూమీ రసో నభశ్చైవ వ్యాప్తం దాహో రసాంబుధిః ॥57

శ్లో॥ వియత్ స్పర్శశ్చ రుద్ధంస ఇలా తాసాం క్రమాః స్మృతాః
మాతృకావర్ణ సంజ్ఞాస్త తా జ్ఞాత్వా చోద్ధరేన్మనూన్ ॥58

శ్లో॥ గ్రంథాననేకానవలోక్య మహీదాసేన ధీమతా ।
మాతృకాక్షర సంజ్ఞేయం బద్ధ్యా స్వపరబుద్ధయే ॥ 59

// ఇతి శ్రీ మహీదాస విరచిత మాతృకా-నిఘంటుః
సమాప్తః ॥ //

ఓం శ్రీ గణేశాయ నమః

మహీదాసకృత

“**మోత్యేకా నిఘంటుః**”

ఆంధ్రవివరణము ”

1. గణేశునికి, భారతికి, ఈశ్వర సమానుడైన గురువు నృసింహునికి నమస్కరించిబాలుర కొరకు (విద్యా కాంక్షలకొరకు) మాతృకా నిఘంటువును చెప్పుచున్నాను.

2. ఓం: ద్రువ, తార, త్రిపుత్, బ్రహ్మ, వేదాలు, తారక, ప్రణవ, త్రిమాత్రా, ఓంకార వెమదలగొననివి జ్యోతులను ఓంకారము తెల్పును

3. అ: శ్రీకంఠ, కేశవ, కంఠ, నివృత్తి, స్వరములు, మాతృకలు, వాత (వాయు) అనువానిని అకారము తెల్పును

4. ఆ: నారాయణ, అసం, ముఖవృత్తి, గురువు, విష్ణువు శయ్య, శేషుడు, దీర్ఘ అనుపేర్లను ఆ కారము సూచించును.

5. ఇ: ‘మాధవ, సూక్ష్మసంజ్ఞ, దక్షిణలోచన (కుడికన్ను), గంధర్వ, పాంచజన్య, మఖాంకుర’ ములను ‘ఇ’ తెల్పును

6. ఈ: ‘గోవింద, త్రిమూర్తీశ, శాంతి, వామలోచన (ఎడమకన్ను), నృసింహోస్త్ర, మాయా, సురేశ్వరు’లను ‘ఈ’కారము తెల్పును

7. ఉ: ‘అమరేశ, విష్ణు, ఇంద్రికా, గజాంకుశ, దక్షకర్ణ (కుడిచెవి), విజయ, (వినయ), మన్మథు’లను ‘ఉ’కారము తెల్పును.

8. ఊ: ‘అర్హిశ, దీపికా, వామశ్రవణ (ఎడమచెవి), మధుసూదన, ఇంద్రవాప, షణ్ముఖ, రక్షణ’ అనువానిని ‘ఊ’ తెల్పును.

9. ఋ: ‘రోచిక, దక్షనాసా (కుడిముక్కు), భారభూతి, త్రివిక్రమ, దేవమూతా, రిపుఘ్న, తపన’ అనువానిని ‘ఋ’ కారము తెల్పును.

10. ౠ: ‘అతిధీశ, వామన, మోచికా, వామనాసికా (ఎడమ ముక్కు) దైత్యమూతా, దైవజ్ఞ, త్రిపురాంతక’ అనువానిని ‘ఋ’ కారము తెల్పును.

11. ఌ: ‘శ్రీధర, అమర, (వరా), స్థాణు, దక్షగంధ (కుడి గండస్థలము), త్రివేదకః (త్రిదేవకః) ఏకాంఘ్రి,

వజ్రదండ, వ్యోమూర్ధ అనువానిని 'ఘ' కారము తెలుపుతుంది

12. ఙ: 'హృషీకేవ, హర, సూక్ష్మ, వామగండ (ఎడమ గండస్థలము), కువే (జే)ర ధృక్, అర్ధర్ష, నీలచరణ, త్రికంఠక (త్రికూటక)' అనువానిని 'ఞ' కారము తెలుపుతుంది

13. ట: 'ఝంటీవ, పద్మనాభ, శక్తి, దక్ష, క్షమా, అమృత, భగ, ఊర్ధ్వ, కామరూప, త్రికోణక'ములను 'ప్ర' కారము తెలుపును.

14. ఠ: 'భూతిక, ధరా, జ్ఞానామృత, దామోదర, వాగీశ, వర్మ (ధర్మ), భయదా, త్రిపుర' అనువానిని 'ఐ' కారము తెలుపును.

15. డ: 'సద్యోజాత, వాసుదేవ, రుద్ర, దన్వ, త్రిమాతృక (త్రిమాత్రక), అప్రాయనీ, మంత్రనాథ, నాగ (నగ)' అనువానిని 'ఓ' కారము తెలుపుతుంది.

16. ఔ: 'సంకర్షణ, అనుగ్రహేశ, మురారి, వ్యాపిని, అధోదంత, మాయా, నృసింహంగ, స్వర'ములను 'ఔ' కారము తెలుపుతుంది.

17. అం: 'అక్షర, వ్యోమరూప, ప్రద్యుమ్న, చంద్ర, అనుస్వార, బిందు, శిరోగత' అనువానిని 'అం' కారము తెలియజేస్తుంది

18. అః: 'అనంత, మహేశాన, అనిరుద్ధ, రసవర్ధ (రసనార్ధక),

కన్యాస్తననిభఃసర్గ, విసర్గ, అంతిమస్సర' అనువానిని 'అః' కారము తెలియజేస్తుంది.

(ఇవి స్వరములకు (అచ్చులకు) గల పేర్లు (అర్థములు): ఇకపై వ్యంజనములు (హల్లులు) ఏ పేర్లను తెలియజేస్తాయో తెలిపెదను)

19. క: క్రోధీశ, ధాతృసంజ్ఞక, చక్రీ, సృష్టి, కరాదిగ, వర్గాది, మాయా, దేవేశ, కామగ; అను నామములను 'క' తెలియజేస్తుంది.

20. ఖ: 'బుద్ధి, గదీ, చండిశ, ఖేట, దక్షిణకూర్చర, కైటభ, మాతంగ, సంహార' అనువానిని 'ఖ' తెలియజేస్తుంది.

21. గ: 'స్మృతి, పంచాస్తక, శార్దూ, గణేశ, మణిబంధగ, గోమఖ, గజకుంభ, సింహ'అనువానిని 'గ' కారము తెలుపుతుంది.

22. ఘ: 'ఖడ్గీ, శివోత్తమ, మేధా, దక్షిణాంగుళిమూలక, ఘన, ఘనస్వర జౌదిమ' (అనునాసికమునకు ముందుది) అనువానిని 'ఘ' తెలుపుతుంది.

23. ఙ: 'శంఖక, సంక్రాంతి, దక్షాంగుళ్యాగ్ర, సంస్థిత, క్షీబవక్త్ర, భద్రేశ, అనునాసికము' అనువానిని 'ఙ' తెలియజేస్తుంది.

24. ఞ: 'హలీ, కూర్మేశ్వర, లక్ష్మీ, వామబాహు, దిశా, చిత్ర, చందల' అనువానిని 'ఞ' కారము తెలియజేస్తుంది.

25. ట: 'ఏకనేత్ర, ముసలీ, వామకూర్చర, ద్యుతి, త్రిబిందుక, ఆచారీ, ప్రేక్షక' అనువానిని 'ట' కారము తెలుపుతుంది.

26. జ: 'స్థిర, జయంత, హరి, వతురానన, మణిబింధగత, వామ, జవన (జవక)' అనువానిని 'జ' తెలుపుతుంది.

27. య: 'స్థితి, పాతే, అజేవ (అహేవ), వామాంగులి తలస్థిత, స్పృశ, ఖండ, జాంత' అనువానిని 'య' కారము తెలుపుతుంది.

28. జా: 'వామాంగుల్పగ్రతః, సిద్ధి, అంకుశ, సర్వ, జ్ఞానస్త్రియ, అనునాసిక, నిరంజన' అనువానిని 'జా' కారము తెలుపుతుంది.

29. ట: 'జరా, ముకుంద, సోమేశ, దక్షపాదాదిగ, ముఖ, గజాంకుశ, భారేందు, అమృతాద్య' అనువానిని 'ట' కారము తెలుపుతుంది.

30. ఠ: 'తాంగలిశ, నదజ్ఞ, పాలిని కమండలు, దక్షజానురత, సవిర, అనువానిని 'ఠ' కారము తెలుపుతుంది.

31. డ: 'నంది, క్షాంతి, ధారక, దారక, వామర (దామర), దక్షగుల్పాగ్రః, వ్యాఘ్రపాద, శుభాంధ్రు, భౌమజ' అనువానిని 'డ' తెలుపుతుంది.

32. ఢ: 'ఈశ్వర, అర్ధనారీశ, నర, శంకాంతరాకృతి, దాయాద, అంగుళిమూల, సంకోచకారక' అనువానిని 'ఢ' కారము తెలుపుతుంది.

33. ణ: 'ఉమాకాంత, నరకజిత, రతి, దక్షపాదాగ్రః నిర్వాణ, త్రిగుణకార, త్రిరేఖా, సమీరిత' అనువానిని 'ణ' కారము తెలుపుతుంది.

34. త: వామారు (వామ.ఊరు = విడమతొడ), మీననిలయ, అష్టాధీ, కామిక, హరి, తీవ్ర, తరళ, నీల' అనువానిని 'త' తెలుపును.

35. థ: 'దండిశ, వరద, కృష్ణ, వామజానుగత, స్థిర, శౌరి, విశాలాక్షి అనువానిని 'థ' కారము తెలియజేస్తుంది.

36. ద: 'సత్య, అత్రీశ, శ్రీశ, హృదిని, వామగుల్పగత, శూల, కుబేర, దాతా, ధాదిమ (దకారమునకుముందరిది)' అనువానిని 'ద' తెలుపుతుంది.

37. ధ: 'మీనేశ, శాత్వత, ప్రీతి, వామపాదాంగులిగత, ధర్మేశ (ధనేశ), ధరణీ, దాంతిమ (దకారముతర్వాతది)' అనువానిని 'ధ' తెలుపుతుంది.

38. న: 'శర్వ, మంత్రేశ్వర, దీర్ఘ, వామపాదాంగుల్పగ్రః, నర, నదీ, నాదీప అనునాసిక' అనువానిని 'న' కారము తెలుపుతుంది.

39. వ: 'తీక్ష్ణ, లోహిత, శూర, దక్షపాణి, పార్థివ, పద్మేశ, నాంతిమ (నవరము తరువాతిది), ఫాది (ఫ అక్షరానికి ముందరిది)' అనువానిని 'వ' తెలియజేస్తుంది

40. ఫ: 'జనార్దన, శిఖి, రౌద్రీ, వామపార్శ్వకృతాలయ, ఫటార్, నద్ధిః, పాంతిమ (ప తర్వాతిది)' అనువానిని 'ఫ' తెలుపుతుంది.

41. బ: 'భగలంద, అభయ, వృష్ణగత, సురస, వజ్రముష్టి, భాదిమ (భవరమునకు ముందరిది)' అనువానిని 'బ' తెలుపును.

42. భ: 'విశ్వమూర్తి, ద్విరందేశ, నిద్రా, నాభిగత, భృకుటీ, భరద్వాజ, భయావహ' అనువానిని 'భ' తెలుపుతుంది.
43. మ: 'చైకుంఠ, మహాకాళ, తంద్రీ (తంద్రీ), జరరసంస్థిత, మంద్రేశ, మందల, మానీ, విష, సూర్య' అనువానిని 'మ' తెలుపుతుంది.
44. య: 'క్షుధా, బాలీ, వాయు, త్వక్, హృద్గత, పురుషోత్తమ, యమునా, యమునేయ, మాంతిమ' ('మ'కుతర్వాతిది) అనువానిని తెలుపును.
45. ర: 'క్రోధినీ, భుజంగేశ, బాలీ, రుధిర, పావక, రోచిష్ఠ, దక్షిణ, రుచిర, రేఫ' అనునామములను 'ర' కారము తెలుపుతుంది.
46. ల: 'క్రియా, కకుద, మాంస, పినాకీ, భూః, బలానుజ, లంపట, శక్రసంజ్ఞ, వాయువీయ' అనువానిని 'ల' కారము తెలుపుతుంది.
47. వ: బాలీ, వామాంసనిలయ, మేద (మాంసం), వారిద, వారుణ, హృత్కారీ (ఉత్కారీ), జల, చందీశ, అనువానిని 'వ' కారము తెలుపుతుంది.
48. శ: 'మృత్యు, వక, వృషస్థు (విషస్థు), హృద, దక్షకరస్థితి, శంఖకర్ణ, (శంకుకర్ణ) అస్థి' అనువానిని 'శ' కారము తెలుపుతుంది.
49. ష: 'వృష, శేతేశ్వర, పీతా, మజ్జా, వామబాహుగ, షడానన, షడాకార' అనువానిని 'ష'కారము తెలుపుతుంది.

50. స: భృగు, శ్వేత, హంస, హృద్, దక్షిణపాదగః సమయ, సామగః, శుక్ర, సంగతి, శశీ' అనువానిని 'స' వర్ణము తెలుపుతుంది.
51. హ: 'సభ, పరాహ, సకులీ, హృత్, వామపాద, స్థిత, సదాశివ, అరుణ, ప్రాణ, హయగ్రీవ' అనువానిని 'హ' కారము తెలుపును.
52. ళ: 'హృద్మ-నాభి-సంస్థాన, శివేశ, కమల, విమల, అశిత, లఘుప్రయత్న, ఉపాస్త్య (ఉపాత్మ)' అనువానిని 'ళ' తెలుపుతుంది.
53. క్ష: 'సంవర్తక, నృసింహ, హృదయ సంస్థిత, అనంత, పరమాత్మ, వజ్రకాయ, అంతిమ' అను నామములను 'క్ష' కారము తెలుపుతుంది.
- 54-58 శ్లో: 'అ' కారమునుండి 'క్ష' కారము వరకుగల అక్షరము (మాతృక)ల పేర్లను వాటి అర్థములను కాది మతానుసార ముగ శంకరుడు (శివుడు) పార్వతికి చెప్పినాడు.
- వాత, మరుత్, అగ్ని, వహ్ని, ధరా, క్షమా, జల, వారి, విభు, ఖం (అకాశ), చర, శుచి, భూః, వన, స్వ, శక్తి, ప్రాత, తేజ, స్థిర, నార్మ, వాయు, ప్రభా, జయూ, కం, అగ్ర, నాద, రావ, కుః, సాద, వ్యోమ, తారక, శిఖీ, గోత్ర, తోయ, శూన్య, ద్యుతి, రవి, భూమి, రస, సభ, వ్యాప్త, దాహ, రస, అంబుధి, వియత్, స్పర్శ, (హవిత్) రుత్, హంస, ఇళా, అనునవి పదునగా మాతృకల

(పరమాలలోని అక్షరాల) నామములని తెలుపబడుచున్నది.

59 శ్లో॥ అనేకగ్రంథములను పరిశీలించి 'మహీదాసు' అనునతడు, తనయొక్క ఇతరులయొక్క జ్ఞానము కొరకు ఈ 'మాతృకా నిఘంటువు'ను కూర్చినాడు (వ్రాసినాడు)

// 'మహీదాసు' కృత మాతృకా నిఘంటువు ఇంతటితో

ముగిసినది //

నోట్ :- త్రిమతాచార్యులలో ఒకరైన 'మధ్వాచార్యుల' వారు మరియొక మాతృకా నిఘంటువును 52 శ్లోకములలో కూర్చినారు. ఇందులో పైన తెల్పిన మహీదాసుకృత మాతృకా నిఘంటువులోని అర్థములే కాక మరికొన్ని అర్థములు అదనముగా తెలుపబడినవి. కావున 'మధ్వాచార్య' కృత నిఘంటు శ్లోకములను కూడ ఇక్కడ ఇచ్చుచున్నాను. చూడుడు. పై నిఘంటువును వ్రాసిన 'మహీదాసు'ను, 'మంత్రమహోదధి'వ్రాసిన 'మహీధరభట్టు'ను ఒకరే అని గ్రహించుడు.

-వ్యాఖ్యాత

శ్రీమధ్వాచార్యకృత

“మూత్తృకా నిఘంటువు”

- ఓం శ్లో॥ ధృవస్తారస్తభోంకారో మూలజ్యోతిః శివో_వ్యయః ।
వేదాద్యస్తారకో_వ్యక్తః శాఖాదిః ప్రణవః స్మృతః ॥ 1
- అ శ్లో॥ మాతృకాద్యః స్వరాద్యశ్చ త్రీకంఠః కేళవో లఘుః ।
కలాద్యః కేళవః కృష్ణో భూతేశః ప్రథమో భవత్ ॥ 2
- ఆ శ్లో॥ హృత్తేతారకో గురుర్ద్విరో నారాయణ చతుర్ముఖౌ ।
అనంతో వాసుదేవశ్చ వేదాస్తః కారకః స్మృతః ॥ 3
- ఇ శ్లో॥ దక్షాకో మాధవః సూక్ష్మః పాంచజన్యో మఖాంకురః ।
విట్టిండుః పరమేశశ్చ గంధర్వః పరమః స్మృతః ॥ 4
- ఈ శ్లో॥ వామాక్షిశ్చ త్రిమూర్తిశ్చ మహామాయా సురేశ్వరః ।
ఇంద్రమూర్తిర్చ_సింహాస్త్రం స్మృతో గోవింద ఈ_శ్వరః ॥ 5
- ఉ శ్లో॥ యామ్యకర్ణో_ధవమాంసో దీర్ఘశ్చ మధుసూదనః ।
విజయో విష్ణు హర్తా చ విష్ణురుకారకః స్మృతః ॥ 6
- ఊ శ్లో॥ వామకర్ణో_ధవమాంసో దీర్ఘశ్చ మధుసూదనః ।
ఇంద్రవాహ్ని_ధ సూక్ష్మం_చషణ్ముఖః_షట్పురః స్మృతః ॥ 7
- ఋ శ్లో॥ దక్షనాసా త్రివిక్రాంతో భారమూర్వి (త్రి) గ్రహాధిపః
ఋజుస్మార్తిస్తుయతీ ధర్మ (ర్మ) రిపుఘ్నః_స్వరః స్మృతః ॥ 8
- మూ శ్లో॥ వామనాసా(ఽ)_తిథీశశ్చ త్రీకంఠ స్త్రి పురాంతకః ।
అమృతేశః స్వరః స్థాణుర్దేవజా(కో_ప్రస్వరః స్మృతః ॥ 9

2 శ్లో॥ యామ్యుగ్రంధస్థితః సోఽన్యైశ్చేత్యేనై దవః ।
 వికాంక్ష్విర్యజేదంధశ్చే వ్యోమాద్వి ॥ 10
 3 శ్లో॥ వాసుంగదోదారో వ పద్యనాథః కుబేరద్యక్తి ।
 గజేశశ్చే త్రికంధశ్చే నీలాంక్ష్విర్యేత్యుః స్వరః ॥ 11
 4 శ్లో॥ ఊర్వోహస్తో గజజ్యోతిరామోదరస్త్రికోణః ।
 ధంధీతః కామయావశ్చే శక్తిరే కారకః స్వరః ॥ 12
 5 శ్లో॥ ఆరోధంధ-వాగీశా వాసుదేవో-థ భౌతకః ।
 త్రైపురః ప్రణతో వర్మ-దురుతౌ ద్యౌదశస్వరః ॥ 13
 6 శ్లో॥ ఊర్వోదంతాలజః సద్యః సంకర్షణస్త్రి మూత్రకః ।
 మంత్రేకో నగసంజ్ఞేశ్చేమాత్రేశస్త్రిస్వరః స్వరః ॥ 14
 7 శ్లో॥ ఆరోదంతానితో మత్రః బ్రహ్మవ్యా-నుగ్రహిహస్త్యరః ।
 నీసంహస్తో మూరిశ్చేమాయా విప్రౌ స్వరః స్వరః ॥ 15
 8 శ్లో॥ ఊర్వోదంతాన్యనిరుద్ధో హతో భానుః స్వరః శశి ।
 మనశ్చానంగ-కవచానిగూఢం అం-స్వరః స్వరః ॥ 16
 9 శ్లో॥ కర్తవ్యయా-నిరుద్ధశ్చే శిల్యాశ్చక్షో రమాపి వ ।
 స్వజ్ఞః సంహరకథా వ విషం వ అః-స్వరఃస్వరః ॥ 17
 10 శ్లో॥ యామ్యుకదాచిః క్రోధి వాయుర్యవ్యిర్రధి రుజా ।
 యాదేవశ్చే మూరిశ్చే కామూంగః కారకః స్వరః ॥ 18
 11 శ్లో॥ దక్షిణ కూర్మరః క్షుటః శార్దూ, చండ్రికకః ఖగః ।
 కైటభాచిశ్చే మాతంగః సంహరః ఖారీకః స్వరః ॥ 19
 12 శ్లో॥ మణిబంధస్థితః సహహః పంబాంతక-గజేశ్వరో (హ) ।
 గోమూఖో గజకుంభశ్చే హతిశ్చే గజాననః ॥ 20

1 శ్లో॥ అంగుళీమూలగో మహతో మునశ్చివ శివోత్తమః ।
 పరాహతో ధనకామప్ర శివా-భవో భూరీకః స్వరః ॥ 21
 2 శ్లో॥ దక్షింశ్శ్రీగ్రగః శూలి క్షిణాఖ్యైవ రుద్రకః ।
 దామరశ్చే హరిః శ్రీమాన్ రుద్రశ్చే తారీకః స్వరః ॥ 22
 3 శ్లో॥ నా వామరాచిః కూర్మః శూలి చంద్రక సాయకా ।
 భూభృతా చిత్రపాచి వ పంహశ్చేరీకః మతః ॥ 23
 4 శ్లో॥ వామకూర్మరగః హశి పరిపూర్వే న శత్రకా ।
 త్రైబంధుకో జ్యోతి వామా శ్చేషక శ్చారీకః స్వరః ॥ 24
 5 శ్లో॥ వామమణి బంధగతశ్చేతురుఖో జయంతకః ।
 జపజ్యోతి రనాకారో జనక ఉత శారీకః ॥ 25
 6 శ్లో॥ అంగుళీమూలగః ఖండః కుముదః స్వస్థితః స్వరః ।
 విఖ్యాతకః స్థిరాకారో రూంకారో రూరీకః మతః ॥ 26
 7 శ్లో॥ వామాంగుళీగ్రగః సోమో నందో విద్యుత్ నిరంజనః ।
 సుధరోహ్యోనునానశ్చే జ్ఞప్తిగో శారీకః స్వరః ॥ 27
 8 శ్లో॥ దక్షిణాచాచిగో నంది లాంగుళి వారోదంతకః ।
 గజాంకుశో మృగాద్యశ్చే జాతేంద్రవారీకః స్వరః ॥ 28
 9 శ్లో॥ యామ్యుగ్రుల్లో-ర్దనాచిశ్చే భామజ్యో దివ్యనాయకః ।
 సుధాబింద్రుభాకారః హృదకవారీకః మతః ॥ 29
 10 శ్లో॥ యామ్యుజానుస్థితో దందో దారుకో వత్సలో నరః ।
 దామరో వ్యాఘ్రపాదశ్చే శూలి ద్వి కారీకః స్వరః ॥ 30
 11 శ్లో॥ యామ్యుపాదాంగుళి పూరో-వ్యూహాంతసేదా హరిః ।
 శంఖనాభీర్ధ్రం లోహతో దాహకోధారీకః స్వరః ॥ 31

- ణ శ్లో॥ యామ్యపాదాంగుళాగ్రస్థ ఆషాఢీశస్త్రి విక్రమః ।
త్రైఖస్త్రి గుణాకారో నిర్వాణోణార్ణవో మతః ॥ 32
- త శ్లో॥ వామ పాదాదికస్త్రీవో హస్త్యశ్వతరలోఽంఘ్రికః ।
నీలకోఽప్యర్థకో ధాతా తడిత్ తుతార్ణవో మతః ॥ 33
- ధ శ్లో॥ వామజానుర్విశాలాక్షీ శౌరీ దృగ్వి కమండలుః ।
సూచీపూరస్థిరస్థాయీ స్థవిర స్థార్ణవో మతః ॥ 34
- ద శ్లో॥ వామగుల్ఫస్థితః శూలీ దాత్రీ దాతా కుబేరకః ।
చంద్రకశ్చ హరిద్రాంతో దేవేశో దార్ణవః స్మృతః ॥ 35
- ధ శ్లో॥ వామాంగుళ్యాదికో మీనో జనార్దన శిరః కరాః ।
ధర్మేశో ధరణీశశ్చ స్థాణుః ప్రీతిశ్చ ధార్ణవః ॥ 36
- న శ్లో॥ వామాంగుళ్యగ్రగో మేషో భూధరోఽధ విశాంపతిః ।
నరో-స్తరం దినం దీనో నదీనో నార్ణవః స్మృతః ॥ 37
- ప శ్లో॥ యామ్యపార్శ్వో దక్షకుక్షి ర్విశ్వాత్రి త్రైవ లోహితః ।
పార్ధివః పద్మనాభశ్చ పద్మేశః పార్ణవః స్మృతః ॥ 38
- ఫ శ్లో॥ వామపార్శ్వోఽధ వైకుంఠః శివోఽనలస్త్రి పత్రకః ।
కాంతోరగౌ శరిత్ పుల్లః ఫట్కారః ఫార్ణవో మతః ॥ 39
- బ శ్లో॥ పృథ్వంశో గణేశశ్చగలండః పురుషోత్తమః ।
బలవాన్ వజ్రముష్టిశ్చ సురసో బార్ణవః స్మృతః ॥ 40
- భ శ్లో॥ నాభిజశ్చ ద్విరందేశో భారవాహీ జయాబలః ।
శుభదోఽధ భరద్వాజో భృకుటీ భార్ణవః స్మృతః ॥ 41
- మ శ్లో॥ జఠరో భావవీరశ్చ మహాబలో బలానుజః ।
మాధవో మరణం మాయామంత్రేశో మార్ణవో మతః ॥ 42

- య శ్లో॥ యమోపరుణ - వాగౌశౌ స్వశనో యామునేయకః ।
మృగేంద్రో వాయుసంజ్ఞశ్చ వచనం యార్ణవః స్మృతః ॥ 43
- ర శ్లో॥ అస్మగ్ యాతుష ఈషఘ్నో భుజంగేశో హుతాశనః ।
తీవ్రజ్యోతిః పరంచిహ్నం సుచిరో రార్ణవో మతః ॥ 44
- వ శ్లో॥ మేధా ధియో జలాంతస్థః ఖడ్గీశో హంస - వారిదౌ ।
వరుణశ్చ శివో రాద్రో మృతేశో వార్ణవః స్మృతః ॥ 45
- శ శ్లో॥ అస్థి ధాతుర్వరాహశ్చ లక్ష్మీశః శంకు-కర్ణకౌ ।
తథా నయః సమిధశ్చ సాంబకః శార్ణవః స్మృతః ॥ 46
- ష శ్లో॥ శుక్లధాతు భృగుర్హంసః సామగః సత్యసంగతిః ।
మత్స్యానందోఽధ దీప్తాస్యః సమయః షార్ణవః స్మృతః ॥ 47
- స శ్లో॥ మజ్జాహ్వయః శ్వేతరూపో విలేపశ్చ ఘటాకృతిః ।
షడాననః షడాకారః షడటః సార్ణవో మతః ॥ 48
- హ శ్లో॥ ప్రాణనోఽధ హాలీశశ్చ హయానన-సదాశివౌ ।
హుతాశో హాకినీ ద్రావో హేరంబో హార్ణవో మతః ॥ 49
- క్ష శ్లో॥ నందీచ పరమాత్మా చ సంవర్తక - కృతాంతకౌ ।
వజ్రకాయోఽక్షయో వ్యాపీ నృసింహః క్షార్ణవః స్మృతః ॥ 50
- శ్లో॥ నిఘంటుర్మాతృకార్ణానాం కంఠపీఠే నిధీయ తామ్ ।
విస్ఫోటనాయ మంత్రాణాం సలీలం పండితైర్జనైః ॥ 51
- శ్లో॥ శరీరే సర్వమంత్రాణాముద్ధారాయ సుబుద్ధిభిః ॥ 52

// ఇతి శ్రీదేశిక మండలీ ముకుట మాణిక్యపమ - పరమహంస శ్రీమద్వాచార్య విరచితా

మాతృకా నిఘంటుః సమాప్తం //

శ్రీమద్వాచార్యకృత

“మాతృకా నిఘంటుః”

ఆంధ్రవివరణము

నోట్ : “ఇంతకుముందు శ్రీమహిదాస విరచిత మాతృకానిఘంటువునకు ఆంధ్రవివరణ మీయబడినది. అందువచ్చిన అర్థములే చాలవరకూ ఇందులోనూ వచ్చాయి. అయితే, వాటికంటే ఇందులో మరికొన్ని అధికముగా వచ్చాయి. కావున అట్లు అధికముగా వచ్చిన అర్థములను మాత్రమే ఇక్కడ వివరిస్తున్నాను. ఈ నిఘంటువును కూడా పూర్తిగా యిస్తే పేజీలు ఇంకా పెరుగుతాయి కదా! గ్రహించగలరు - వ్యాఖ్యాత

ఆంధ్రవివరణ :

ఓం : ‘అవ్యయ, శివ. అవ్యక్త, శాఖాది’ మొదలగువానిని ‘ఓం’ తెల్పును

అ : ‘లఘు, కలద్య, కృష్ణ, భూతేశ, ప్రథమ’ అనువానిని తెల్పును.

ఆ : ‘హృత్, తారక, చతుర్ముఖ, వాసుదేవ, వేదాంత, కారక’ అనువానిని తెల్పును.

ఇ : ‘విడ, బిం (విం)దు, పరమేశ, పరమ’ అనువానిని తెల్పును.

ఈ : ‘మహామాయా, ఇంద్రమూర్తి, ఈశ్వర’ అనువానిని తెల్పును.

ఊ : ‘విఘ్నకర్తా’ అనువానిని తెల్పును.

ఊ : ‘వామాంస, ధీర్ఘ, సూక్ష్మ, షట్స్వర’ అనువానిని తెల్పును.

ఋ : ‘త్రివిక్రాంత, గ్రహాధిప, ఋన్మూర్తి, యతి, ధర్మ, ధర్మరిపుఘ్న’ అనువానిని తెల్పును.

ౠ : ‘శ్రీకంఠ, అమృతేశ, స్వర, స్థాణు, దేవజుష్టాస్వర’ అనువానిని తెల్పును.

ౡ : ‘పద్మనాభ, గణేశ’ అనువానిని తెల్పును.

ఎ : ‘ఊర్ధ్వహస్త, గజజ్యోతి, దామోదర’ అనువానిని తెల్పును.

ఐ : ‘ధర్మేంద్ర, వాసుదేవ, భౌతిక, ప్రాణ, మరుత్’ అనువానిని తెల్పును.

ఋ : ‘సంకర్షణ, మాత్రేశ’ అనువానిని తెల్పును.

ఋ : ‘అనిల, మిత్ర, ప్రద్యుమ్న, మాయావితే’ అనువానిని తెల్పును.

అం : ‘ఊర్ధ్వదంత, హర, భాను, మన, అనంగ, కవచ’ అనువానిని తెల్పును.

అః : ‘కార్తికేయ, శిల్పాభిజ్ఞ, రమా, సృష్టి, సంహారకర్తా, విష’ అనువానిని తెల్పును.

క : ‘యామ్యకర్ణాదిక, వాయు, వహ్ని, గదీ, రుజా, యాదవేశ, మురారి’ అనువానిని తెల్పును.

ఖ : ‘శార్ఙ్గ, ఖగ’ అనువానిని తెల్పును.

గ : ‘హలీశ, గజానన’ అనువానిని తెల్పును.

ఘ : ‘మేఘ, ముషలీ, ధనకామ, శివ, అఘ’ అనువానిని తెల్పును.

జ : ‘శూలీ, రుద్రకీ, డామరేశ, హరి, శ్రీమాన్, రుద్రేశ’ అనువానిని తెల్పును.

చ : ‘నా, చామరాదిక, కూర్మ, శూలీ, చంద్రక, సాయక, భూభేత్తా, చిత్రకారి’ అనువానిని తెల్పును.

ఛ : ‘పాశీ, పరిపూర్ణ, జ్వరీ, వామా, శ్లేషక’ అనువానిని తెల్పును.

జః : ‘జపజ్యోతి, అనాకార, జనక, ఉత’ అనువానిని తెల్పును.

- రు: కుముద, విఖ్యాత, స్థిరాకార, ఝంకార' అనువానిని తెల్పును.
- జ: 'సోమ, నంద, విద్విద్, సుధర్మ, జ్ఞాప్తిగ' అనువానిని తెల్పును.
- ట: 'నందీ, లాంగలీ, అర్థచంద్ర, మృగాద్య' అనువానిని తెల్పును.
- ఠ: 'యామ(కుడి) గుల్ఫ, అర్థనారీశ, భౌమజ, ద్వినాయోక, సుధాబిందు, ఘటాకార, ప్లావక' అనువానిని తెల్పును.
- డ: 'యామజానుస్థిత, దండ, దారుక, వత్సల, నర, శూలీ, స్త్రీ' అనువానిని తెల్పును.
- ణ: 'యామపాదాంగుళి, పూర్ణ, శంఖనాభి, దృఢ, లోహ, దాహక' అనువానిని తెల్పును.
- త: 'అషాఢీశ, త్రివిక్రమ,' అనువానిని తెల్పును.
- త: 'హస్తశ్చతరళ, అంఘ్రి, అర్థక, ధాతా, తడిత' అనువానిని తెల్పును.
- థ: 'దృగ, కమండలు, స్థవిర' అనువానిని తెల్పును.
- ద: 'శూలీ, దాత్రి, చంద్రక, హరిద్రాస్త, దేవేశ' అనువానిని తెల్పును.
- ధ: 'జనార్ధన, శిర, కరా, ధరణీశ, స్థాణు, ప్రీతి' అనువానిని తెల్పును.
- న: 'మేష, భూధర, విశాంపతి, అంతర, దిన, దీన, నభీన' అనువానిని తెల్పును.
- ప: 'యామపార్శ్వ, దక్షకుక్తి, విశ్వాద్రి, పద్మనాభ' అనువానిని తెల్పును.
- ఫ: 'చైకుంఠ, శివ, అనల, త్రిపత్రక, కాంత, అరగ, సరిత్, పుల్ల' అనువానిని తెల్పును.
- బ: 'పుష్పవంశ, గణేశ, పురుషోత్తమ, బలవాన' అనువానిని తెల్పును.

- భ: 'భారవాహి, జయ, బల, శుభద' అనువానిని తెల్పును.
- మ: 'భావవీర, మహాబల, బలానుజ, మాధవ, మరణ, మాయా' అనువానిని తెల్పును.
- య: 'యమ, పరుణ, వాగీశ, స్వశన, మృగేంద్ర, వచన' అనువానిని తెల్పును.
- ర: 'అసృగ్, యాతుష, ఈషఘ్న, హుతాశన, తీవ్రజ్యోతి, పరా, చిహ్న, సుచిర' అనువానిని తెల్పును.
- వ: 'మేధా, ధీ, జలాంతస్థ, భగ్గీశ, హంస, శివ, రుద్ర, మిత్రేశ' అనువానిని తెల్పును.
- శ: 'ధాతు, వరాహ, లక్ష్మీశ, శంకు, కర్ణిక, నయ, సమిధ, సాంలక' అనువానిని తెల్పును.
- ష: 'శుక్ల, ధాతు, భృగు, హంస, సామగ, సత్యసంగతి, మత్యానంద, దీప్తాస్య, సమయ' అనువానిని తెల్పును.
- స: 'మజ్జా, శ్వేతరూప, విలేప, ఘటాకృతి, షడటః' అనువానిని తెల్పును.
- హ: 'ప్రాణన, హలీశ, హుతాశ, హాకినీ, ద్రావ, హేరంబ' అనువానిని తెల్పును.
- క్ష: 'నందీ, కృతాంత, వ్యాపీ' అనువానిని తెల్పును.
- శ్లో: ఈ మంత్రవర్ణనిఘంటువు కంఠస్థము చేయుటకు, పండితులు మంత్రములను సులభముగా అర్థము చేసుకొనుటకొరకు మంత్రోద్ధారము కొరకు వ్రాయబడినది.

“మాతృకావర్ణ సంజ్ఞోద్ధార విధానము”

అ	=	వాతః	గ	=	స్థిరా	ప	=	జవీ
ఆ	=	మరుత్	ఘ	=	వాః	ఫ	=	ద్యుతిః
ఇ	=	అగ్నిః	జ	=	ద్యుః	బ	=	భూమిః
ఈ	=	వహ్నిః	చ	=	వాయుః	భ	=	రసః
ఉ	=	ధరా	ఛ	=	ప్రభా	మ	=	నభః
ఊ	=	క్షౌ	జ	=	జ్యౌ	య	=	వ్యాప్తం
ఋ	=	జలం	ఝ	=	కమ్	ర	=	దాహః
ౠ	=	వారి	ణ	=	అభం	ల	=	రసా
ౡ	=	విభః	ట	=	నాదః	వ	=	అంబు
అ	=	స్వః	ఠ	=	దావః	శ	=	వియత్
ఆ	=	చరః	డ	=	కుః	ష	=	స్పర్శః
ఇ	=	శుచిః	ణ	=	పాథః	స	=	హృత్
ఈ	=	భూః	ణ	=	వ్యోమ	హ	=	హంసః
ఉ	=	పనం	ఙ	=	రయః	ళ	=	ఇళా
ఊ	=	ఖం	ఞ	=	శిఖీ	క్ష	=	గ్రాసః
ఋ	=	శక్తిః	ట	=	గోత్రా	ఇంతటితో మధ్యాచార్య కృత మాతృకా నిఘంటువు ముగిసినది		
ౠ	=	ప్రాణః	(ధ	=	తోయం			
ౡ	=	తేజః	స	=	శూన్యం			

నోట్ : “శారదాతెలిక తంత్రము, శ్రీప్రపంచ సారతంత్రము, కామధేను తంత్రము, స్వచ్ఛంద తంత్రము, యోగినీ హృదయ తంత్రము, మొదలగు చాలా తంత్రగ్రంథాలలో మాతృకల వివరాలన్నీ ఈయబడ్డాయి. ఆయా వర్ణముల వివరాలలో మాతృకలకు దేవతా-శక్తి (రుద్రసంబంధిత, విష్ణుసంబంధిత) ఋషి, ఛందస్సు, గ్రహము-రాశి-నక్షత్రము మొదలగు కొన్ని వివరాలిందులో చెప్పుచున్నాను - మాతృకలగూర్చి పూర్తి వివరాలు చెప్పాలంటే ఒక పెద్ద గ్రంథము అవుతుంది. అట్లు ప్రత్యేక గ్రంథముగా వ్రాయాలనే ఆలోచన కూడా ఉంది. త్వరలోనే వ్రాస్తాను. -వ్యాఖ్యాత

“వర్ణములకు దేవతలు - శక్తులు”

వర్ణము	రుద్రసంబంధిత దేవతా	శక్తి	విష్ణుసంబంధిత దేవతా	శక్తి
అ	శ్రీకంఠ....	పూర్ణోదరీ	కేశవ....	కీర్తి
ఆ	అనంత....	విరజా...	నారాయణ...	కాంతి
ఇ	సూక్ష్మ....	శాల్యలీ...	మాధవ...	తుష్టి
ఈ	త్రిమూర్తి....	లోలాక్షీ...	గోవింద....	పుష్టి
ఉ	అమరేశ్వర	వర్తులాక్షీ..	విష్ణు...	ధృతి
ఊ	అర్ధేశ....	దీర్ఘఘోషా..	మధుసూదన...	క్షాంతి (శాంతి అని శారదాతెలికం)
ఋ	(భారభూతీశ-భావ భూతి అని శారదాతెలికం)	సుదీర్ఘముఖీ	త్రివిక్రమ...	క్రియా
ౠ	తిధీశ (తిధి)...	గోముఖీ..	వాఘన...	దయా
ౡ	స్థాణు...	దీర్ఘజిహ్వ..	శ్రీధర...	మేఘా
అ	హర...	కుండోదరీ..	హృషీకేశ...	హర్షా
ఆ	ఝంటీశా...	ఉర్ధ్వకేశీ..	పద్మనాభ...	శ్రద్ధా
ఇ	భౌతిక...	వికృతముఖీ.	దామోదర...	లజ్జా..
ఈ	సద్యోజాత...	జ్వాలాముఖీ	వాసుదేవ..	లక్ష్మీ...
ఉ	అనుగ్రహేశ్వర...	ఉల్కాముఖీ..	సంకర్షణ...	సరస్వతీ..
ఊ	అక్రూర...	శ్రీముఖీ..	ప్రద్యుమ్న...	ప్రీతి
ఋ	మహాసేన...	విద్యాముఖీ..	అనిరుద్ధ..	రతి
ౠ	క్రోధీశ...	మహాకాళీ...	చక్రీ...	జయా
ౡ	చందేశ...	సరస్వతీ..	గదీ...	దుర్గా
అ	పంచాంతక..	గౌరీ...	శార్ఙ్గి....	ప్రభా
ఆ	శివోత్తమ..	త్రైలోక్యవిద్యా	ఖడ్గీ.....	సత్యా
ఇ	ఏకరుద్ర...	మంత్రశక్తి	శంఖీ....	చందా
ఈ	కూర్మ....	అత్యశక్తి...	హలీ...	వాణీ..
ఉ	ఏకనేత్ర....	భూతమాతా..	ముషలీ....	విలాసినీ
ఊ	చతురానన....	లంబోదరీ..	శూలీ....	విరజా

వర్ణము	రుద్రసంబంధిత దేవతా	శక్తి	విష్ణుసంబంధిత దేవతా	శక్తి
ఋ	అజేశ....	ద్రావిడీ...	పాశీ....	విజయా
ఇ	శర్వ....	నాగరీ...	అంకుశీ...	విశ్వా
ఊ	సోమేశ్వర...	వైఖరీ-(భేచరీశా) (భేచరీశా)	ముకుంద...	విత్తదా
ఈ	లాంగలి..	మంజరీ..	నందజ...	సుతదా (సునదా (శాంతి))
ఊ	దారుక...	రూపిణీ..	నందీ...	స్మృతి
ఋ	అర్ధనారీశ్వర..	వారిణీ...	నర..	బుద్ధి
ఇ	ఉమాకాంత...	కోటరీ(కాళధరి శాంతి)	నరకజిత్..	సమృద్ధి
ఊ	ఆషోధీ....	పూతనా...	హరి..	శుద్ధి
ఈ	దండీ...	భద్రకాళీ...	కృష్ణ...	భుక్తి
ఊ	అద్రి....	యోగినీ....	సత్య...	ముక్తి
ఋ	మేష....	గర్జనీ....	శౌరి...	క్షమా
ఇ	రోహిత...	కాళరాత్రి...	శూర..	రమా...
ఊ	శిఖీ...	కుబ్జినీ...	జనార్ధన..	ఉమా.
ఈ	చగలంద...	కపర్దినీ...	భూధర..	క్షేదినీ..
ఊ	ద్విరంద...	మహావజ్రా	విశ్వమూర్తి..	క్షిన్నా
ఋ	మహాకాల...	జయా..	వైకుంఠ	వసుదా
ఇ	కపాలీ	సుముఖేశ్వరీ.	పురుషోత్తమ	వసుధా
ఊ	భుజంగేశ	రేవతీ	బలీ	పరా
ఋ	పినాకీ	మాధవీ	బలానుజ	పరాయణా
ఇ	ఖడ్గేశ	వారుణీ	బాల	సూక్ష్మా
ఊ	బక	వాయవీ	వృషభు	సంధ్యా
ఈ	శ్వేత	రక్షోవిదారిణీ	వృష	ప్రజ్ఞా
ఊ	భృగు	సహజా	సింహ	ప్రభా
ఋ	నకులీ	లక్ష్మీ	వరాహ	నిశా
ఇ	శివ	వ్యాపినీ	విమల	అమోఘా
ఊ	సంవర్తక	మాయా	స్వసింహ	విద్యుత్

వర్ణములకు ఋషి-ఛందస్సు-గ్రహము-రాశి-నక్షత్రము " వివరం

వర్ణము	ఋషి	ఛందస్సు	గ్రహము	రాశి	నక్షత్రము
అ	అర్జున్యాయన	మధ్యా	సూర్యుడు	మేషము	అశ్వినీ
ఆ	అర్జున్యాయన	మధ్యా	సూర్యుడు	మేషము	అశ్వినీ
ఇ	భార్గవ	ప్రతిష్ఠా	సూర్యుడు	మేషము	భార్గవి
ఈ	భార్గవ	ప్రతిష్ఠా	సూర్యుడు	మేషము	కృత్తికా
ఊ	అగ్నివేశ్య	సుప్రతిష్ఠా	సూర్యుడు	వృషభము	కృత్తికా
ఋ	అగ్నివేశ్య	సుప్రతిష్ఠా	సూర్యుడు	వృషభము	కృత్తికా
ఇ	అగ్నివేశ్య	సుప్రతిష్ఠా	సూర్యుడు	వృషభము	రోహిణి
ఊ	గౌతమ	గాయత్రీ	సూర్యుడు	మిథునము	రోహిణి
ఋ	గౌతమ	గాయత్రీ	సూర్యుడు	మిథునము	రోహిణి
ఇ	గౌతమ	గాయత్రీ	సూర్యుడు	మిథునము	రోహిణి
ఊ	గౌతమ	గాయత్రీ	సూర్యుడు	మిథునము	రోహిణి
ఋ	లౌహిత్యాయన	అనుష్టుప్	సూర్యుడు	కర్కాటకము	మృగశిరా
ఇ	లౌహిత్యాయన	అనుష్టుప్	సూర్యుడు	కర్కాటకము	ఆర్ద్రా
ఊ	వశిష్ట	బృహతీ	సూర్య	సింహము	పునర్వసు
ఋ	వశిష్ట	బృహత్	సూర్య	సింహము	పునర్వసు
ఇ	మాండవ్య	దండక	సూర్య	కన్య	రేవతి
ఊ	మాండవ్య	దండక	సూర్య	కన్య	రేవతి
ఋ	మౌద్గాయన	పంక్తి	మంగళ(కుజ)	తులా	పుష్యమి
ఇ	అజ	త్రిష్టుప్	మంగళ	తులా	ఆశ్లేషా
ఊ	అజ	త్రిష్టుప్	మంగళ	తులా	ఆశ్లేషా
ఋ	అజ	త్రిష్టుప్	మంగళ	తులా	మఘా
ఇ	అజ	త్రిష్టుప్	మంగళ	తులా	మఘా
ఊ	యోగ్యాయన	జగతీ	శుక్ర	వృశ్చికం	పుబ్బ
ఋ	గోపాల్యాయన	అతిజగతీ	శుక్ర	వృశ్చికం	ఉత్తర
ఇ	నషక	శక్వరీ	శుక్ర	వృశ్చికం	ఉత్తర
ఊ	అజ	శక్వరీ	శుక్ర	వృశ్చికం	హస్తా
ఋ	కాశ్యప	అతిశక్వరీ	శుక్ర	వృశ్చికం	హస్తా
ఇ	శునక	అష్టి	బుధ	ధను	చిత్రా
ఊ	సామనస్య	అత్యష్టి	బుధ	ధను	చిత్రా

వర్ణము	ఋషి	ఛందస్సు	గ్రహము	రాశి	నక్షత్రము
ద	కారణ	ధృతి	బుధ	ధను	స్వాతి
ధ	మాండవ్య	అతిధృతి	బుధ	ధను	విశాఖా
ణ	మాండవ్య	అతిధృతి	బుధ	ధను	విశాఖా
త	సాంకృత్యాయన	కృతి	బృహస్పతి(గురు)	మకరం	అనూరాధా
థ	సాంకృత్యాయన	కృతి	బృహస్పతి	మకరం	అనూరాధా
ద	సాంకృత్యాయన	కృతి	బృహస్పతి	మకరం	అనూరాధా
ధ	సాంకృత్యాయన	కృతి	బృహస్పతి	మకరం	జ్యేష్ఠా
న	కాత్యాయన	ప్రకృతి	బృహస్పతి	మకరం	మూల
ప	కాత్యాయన	ప్రకృతి	శనైశ్చర	కుంభం	మూల
ఫ	కాత్యాయన	ప్రకృతి	శనైశ్చర	కుంభం	మూల
బ	దాక్షాయణ	అకృతి	శనైశ్చర	కుంభం	పూర్వాషాఢా
భ	వ్యాఘ్రాయణ	వికృతి	శనైశ్చర	కుంభం	ఉత్తరాషాఢా
మ	శాండిల్య	సంకృతి	శనైశ్చర	కుంభం	శ్రవణ
య	కాండల్య	అతికృతి (అభికృతి)	సోమ(చంద్ర)	మీనము	త్రివిష్టా (ధనిష్ఠా)
ర	కాండల్య	అతికృతి	సోమ	మీనము	త్రివిష్టా
లి	దాండ్యాయన	ఉత్కృతి	సోమ	మీనము	శతభిషా
చ	జాతాయన	దండక	సోమ	మీనము	ప్రోష్ఠపదా (పూర్వాభాద్రా)
శ	లాట్యాయన	దండక	సోమ	కన్య	ప్రోష్ఠపదా (పూర్వాభాద్రా)
ష	జయ	దండక	సోమ	కన్య	ఉత్తరాభాద్రా
స	జయ	దండక	సోమ	కన్య	ఉత్తరాభాద్రా
హ	జయ	దండక	సోమ	మీనము	ఉత్తరాభాద్రా
ళ	మాండవ్య	దండక	సోమ	కన్య	రేవతీ
క్ష	మాండవ్య	దండ	సోమ	మీనం	ఉత్తరాభాద్రా

నోట్ : ఋషి-ఛందస్సులను శారదాతిలకతంత్రము నుండి గ్రహము-రాశి-
నక్షత్రములను శ్రీ ప్రపంచసారతంత్రము నుండి గ్రహింపబడినవి

- వ్యాఖ్యాత

ఐదిగి దైవముల ధ్యానశ్లోకములు

1. పరసిద్ధివినాయకః

శ్లో || శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్సర్వ విఘ్నోపశాంతయే ॥ -1

2. ప్రాణశక్తిదేవతా

శ్లో || పాశం చాపా నృకపాలే సృణీమాన్
శూలం హస్తై ర్భిభ్రతీ రక్తవర్ణమ్ ।
రక్తోదన్వత్పీత రక్తాంబుజస్థాం
దేవీం ధ్యాయేత్ప్రాణ శక్తిం త్రినేత్రామ్ ॥ -2

3. అగ్నిదేవతా

శ్లో || త్రినేత్ర మారక్తతనుం సుశుక్లవస్త్రం సువర్ణప్రజమగ్నిమీదే ।
వరాభయస్పృశిక శక్తిహస్తం పద్మస్థమాకల్ప సమూహాయుక్తమ్ ॥ -3

4. ప్రసన్నగణేశః

శ్లో || ఉద్యద్ధినేశ్వర రుచిం నిజహస్త పద్మైః
పాశాంకుశా భయవరాన్ దధతం గజాస్యం ।
రక్తాంబరం సకల దుఃఖహరం గణేశం
ధ్యాయేత్ప్రసన్నమఖిలాభరణాభిరామమ్ ॥ -4

5. ఉన్నత వినాయకః

శ్లో || చతుర్భుజం రక్తతనుం త్రినేత్రం,
పాశాంకుశౌ మోదక పాత్ర దంతౌ ।
కర్పూరధానం సరసీరుహస్థం,
ఉన్నత ముచ్చిష్ట గణేశమీదే ॥ -5

6. ఉచ్చిష్ట గణేశః

శ్లో || శరాం ధనుః పాశస్పటి స్వహస్తై
ర్ధానమారక్త సరోరుహస్థమ్ ।
వివస్తపత్వ్యా సురత ప్రవృత్త
ముచ్చిష్ట మంబాసుతమాశ్రయేహమ్ ॥ -6

7. శక్తి వినాయకః

శ్లో || విషాణాంకుశా వక్షసూత్రం చపాశం,
దధానం కరైర్మోదకం పుష్కరేణ ।
స్వపత్నీయుతం హేమభూషాంబరాఢ్యం,
గణేశం సముద్యద్ధినేశాభ మీదే ॥ -7

8. లక్ష్మీ గణేశః

శ్లో || దంతాభయే చక్రధరౌ దధానం,
కరాగ్రగస్వర్ణఘటం త్రినేత్రం ।
ధృతాబ్ధియాలింగితమబ్ధిపుత్ర్యా
లక్ష్మీ గణేశం కనకాభమీదే ॥ -8

9. తైలోక్యమోహన గణేశః

శ్లో || గదాబీజ పూరే ధనుశ్శూల చక్రే
సరోజోత్పలే పాశధాన్యాగ్ర దంతాన్ ।
కరైస్సందధానం స్వశుండాగ్రరాజన్
మణింకుంభమంకాధిరూఢ స్వపత్వ్యా ॥ -9

శ్లో || సరోజన్మనా భూషణానాంబరేణోజ్జ్వల
ధస్త తన్వ్యా సమాలింగితాంగం ।

కరింద్రాననం చంద్రచూడం త్రినేత్రం
జగన్మోహనం రక్తకాంతిం భజేహమ్ ॥ -10

10. హరిద్రా గణేశః

శ్లో || పాశాంకుశౌ మోదకమేకదంతం
కరైర్దధానం కనకాసనస్థం ।
హరిద్రఖండ ప్రతిమం త్రినేత్రం
పీతాంశుకం రాత్రి గణేశమీదే ॥ -11

11. కాశీదేవతా

శ్లో || సద్యచ్ఛిన్నశిరః కృపాణమభయం హస్తై ర్వరం బిభ్రతీం ।
ఘోరాస్యం శిరసా ప్రజా సురుచిరామన్ముక్తేశావళిమ్॥
సృక్యసృక్ప్రవహంశ్మశాన నిలయాంశ్రుత్యోశ్రవాలంకృతిం
శ్యామాంగీం కృతమేఖలాం శవకలైః దేవీం భజే కాళికామ్॥ -12

12. సుముఖీదేవతా

శ్లో || గుంజానిర్మితహారభూషితకుచాం సద్యావనోల్లాసినీం ।
హస్తాభ్యాం నృకపాల ఖడ్గలతికే రమ్యేముదా బిభ్రతీమ్ ॥
రక్తాలంకృతవస్త్రలేపనలసద్దేహప్రభాం ధ్యాయతాం ।
న్యూణాంశ్రీసుముఖీ శవాసనగతాంస్యస్సర్వదా సంపదః ॥ -13

13. తారాదేవి

శ్లో || విశ్వవ్యాపకవారిమధ్య విలసత్వే తాంబుజనృస్థితాం ।
కర్త్రీం ఖడ్గకపాల నీలనళినై రాజత్కరాం నీలభామ్ ॥
కాంచీకుండల హారకంకణలసత్కేయూరమంజీరతా,
మాపై ర్నాగవరైర్విభూషితతనూమారక్తనేత్రత్రయీమ్॥ -14

పింగోగ్రైకజటాం అసత్పురసనాం దంప్రాంకరాణాననాం।
చర్మద్వైవిచరం కటావిదధతీం స్వేతాస్పిటాల్లికామ్॥
అక్షఃప్లేణ విరాజమానశిరసం స్మేరాననాంభోరుహం ।
తారాం శావపూదాసనాం దృఢకువాసుఖం త్రిలోక్యాస్మరేత్॥ -15

14. గారాయణీదేవి

శ్లో॥ స్వేతాంబరాం శారద చంద్రకాంతిం,
సదృశణాం చంద్ర కళావతంసామ్।
కర్త్రం కపాలాన్నిత పాణి వద్మాం,
తారాం త్రినేత్రాం ప్రభజ్ఞే శ్శిలరై॥ -16

15. నీల సరస్వతీదేవి-1

శ్లో॥ ఘంటాశిరశ్చూల మసిం కరాగ్రైః
సంబిభ్రతీం చంద్రకళావతంసాం ।
ప్రమంధతీం పాదతలే పశుం తాం
భజే ముదా నీల సరస్వతీశామ్॥ -17

15. ఎ. నీల సరస్వతీదేవి-2

శ్లో॥ శవాసనాం సర్పవిభూషణాఢ్యం,
కర్త్రం కపాలాం చషకం త్రిశూలమ్।
కర్తేర్దధానాం నరముండమాలాం,
త్మక్వాం భజే నీల సరస్వతీం తామ్॥ -18

16. తారేశీ సాత్విక దేవతా

శ్లో॥ స్వేతాంబరాఢ్యాం హంసస్థాం ముక్తాభరణ భూషితాం ।
చతుర్వక్త్రామష్టభుజైర్దధానాం కుండికాంబుజే॥ -19

శ్లో॥ వరాభయే పాశశక్తి అక్షస్కృప్తమాలికే ।
శబ్దపాథో నిధౌ ధ్యాయే శృష్టిధ్యానముదీరితమ్॥ -20

17. తారేశీ రాజసదేవతా

శ్లో॥ రక్తాసనాం రక్తసింహాసనస్థాం హేమభూషితాం ।
ఏకవక్త్రాం వేదసంశ్చైర్భుజై స్సం బిభ్రతీం క్రమాత్॥ -21
శ్లో॥ అక్షమాలాం పానపాత్రమభయం వరముత్తమం ।
శ్వేతద్వీపస్థితాం ధ్యాయేత్ స్థితిధ్యానమిదం స్మృతమ్॥ -22

18. తారేశీ తామసదేవతా

శ్లో॥ కృష్ణాంబరాఢ్యాం నౌకస్థమస్థాభరణభూషితాం,
నవవక్త్రాంబుజై రష్టాదశభిర్దధతీం వరమ్॥ -23
అభయం పరశుం దర్శిం ఖడ్గం పాశువతం హులం।
భిండిం శూలం చ ముసలం కర్త్రం శక్తిం త్రిశీర్షకమ్॥ -24
సంహారాస్త్రం వజ్రపాశౌ ఖట్వాంగం గదయా సహ।
స్థాంభోధౌ స్థితాం ధ్యాయేత్సంహార ధ్యానమీదృశమ్॥ -25

19. ఛిన్నమస్తాదేవి

శ్లో॥ భాస్వన్మండల మధ్యగాం నిజశిరశ్చిన్నం వికీర్ణాలకం।
స్ఫారాస్యం ప్రపిబద్ధకాత్స్వరుధిరం వామంకరే బిభ్రతీమ్॥
యాభాసక్తరత్నిస్ఫురోపరిగతాం సఖ్యోనిజే దాకినీ ।
వర్తిన్యౌ పరిభృత్వ మోదకలితాం త్రీఛిన్నమస్తాం భజే॥ -26

20. రేణుకాంబాదేవి

శ్లో ॥ గుంజాశలా కల్పిత హారరమ్భాం
ప్రత్యోశ్చిఖండం శిశినోవహస్తీమ్ |
కోదండ బాణో దధతీం కరాభ్యాం
కటిస్తవల్మాం శబరీం స్మరేయమ్ ||

-27

21. స్వయంవర కళాదేవి

శ్లో ॥ శంభుం జగన్మోహన రూప పూర్ణం
విలోక్యలజ్జాకులితాం స్మితాధ్యామ్ |
మధూకమాలాం స్వసఖీ కరాభ్యాం
సంవిభ్రతీ మద్రుసితాం భజేహమ్ ||

-28

22. మధుమతీ దేవి

శ్లో ॥ అహిలతాదళ నీల సరోజయుక్
కరయుగాం మణికాంచన పీఠగామ్ |
అమరనాగవధూగణ సేవితాం
మధుమతీమఖిలార్థకరీం భజే ||

-29

23. ప్రణదా దేవి

శ్లో ॥ కేయూరముఖ్యాభరణాభిరామాం
వరాభయే సందధతీం కరాభ్యామ్ |
సంక్రం దనాద్యామరసేవ్య పాదాం
సత్కాంచనాభాం ప్రమదాం భజామి ||

-30

24. బంటదేవి

శ్లో ॥ సతోయపాథోద సమాన కాంతి
మంభోజ పీయూష కరీరహస్తిమ్ |

సురాంగనా నేవిత పాదపద్మాం
భజామి బందీం భవబంధ ముక్త్యై ||

-31

25. పటయక్షిణీ దేవి

శ్లో ॥ అరుణ చందన వస్త్ర విభూషితాం,
సకల తోయద తుల్య తనూరుహమ్ |
స్మరకురంగదృశం పటయక్షిణీం
క్రముక నాగలతా దళయుక్తరామ్ ||

-32

26. యక్షిణీదేవి

శ్లో ॥ సువర్ణప్రభా రత్నభూషాభిరామం
జపాపుష్ప సచ్చాయ వాసో యుగాధ్యాం |
పటర్దిక్షు దాసీ గణస్సేవితాంప్రిం,
భజే సర్వస్థాఖ్య ప్రదాం యక్షిణీం తామ్ ||

-33

27. వారాహీదేవి

శ్లో ॥ విద్యుద్రోచిర్వస్త పద్మైర్ధానా
పాశం శక్తిం ముద్గరం చాంకుశంస |
నేత్రోద్భూతైర్వీచితోత్రై స్త్రీనేత్రా
వారాహీ నః శత్రువర్గం క్షిణోతు ||

-34

28. ధూమ్రావతీ దేవి

శ్లో ॥ అత్యుచ్చామలినాంబరాఖిల జనోద్వేగావహి దుర్మనా
రూక్షాక్షి త్రితయా విశాల దశనా సూర్యోదరీ చందలా |
ప్రస్వేదాంబుచితా క్షుదాకులతనుః కృష్ణాతిరూక్షప్రభా
ధ్యేయా ముక్తకవా సదాప్రియ కలిర్దూమ్రావతీ మంత్రిణా || -35

39. కర్తృహింసాచిని

శ్లో ॥ చితాసనస్థా నరముండమాలాం,
విభూషితామస్థిమణీన్మూర్తైః ।
ప్రోతాంనరాంత్రైర్దధతీం కువస్రాం,
భజామహే కర్తృహింసాచినిం తామే॥

-36

39. శీతలా దేవి

శ్లో ॥ దిగ్వాస సంమార్జనికాంచ శూర్పం
కరద్వయే నందధతీం ధనాభామే ।
శ్రీశీతలాం సర్వరుజాప హస్త్రీం
రక్తాంగరాగ ప్రజమర్చయామి॥

-37

31. స్వప్నేశ్వరీ దేవి

శ్లో ॥ మరాళయే పద్మయుగం దధానం
కర్తృశ్చతుర్భుః కనకాసనస్థాం ।
సీతాంబరాం శారద చంద్రకాంతిం
స్వప్నేశ్వరీం నౌమి విభూషణాధ్యామే॥

-38

32. మూతంగీదేవి

శ్లో ॥ ఘనశ్యామలాంగీం సీతాం రత్నపీఠే
కుకస్యోదితం శృణ్వతీం రక్తవస్రామ్ ।
సురాపానమతాం సరోజస్థితాం శ్రీం
భజే వల్లకీం వాదయంతీం మతంగీమ్॥

-39

33. బాణేశీ దేవతా

శ్లో ॥ ఉద్యద్భాస్వత్స్సన్నిభా రక్తవస్రా
నానా రత్నాలం కృతాంగీ వహంతీ ।

హస్తైః పాశంబాంకుశం చాపబాణైః
బాణేశీ నః కామపూర్తిం విధత్వామ్॥

-40

34. కామేశీ దేవతా (కామేశ్వరీదేవి)

శ్లో ॥ పాశాంకుశావిక్ష్వా శరాసనబాణా
కర్తృహంతీమరుణాంశుకాధ్యామే ।
ఉద్యత్ప్రతంగాభిరుచిం మనోజ్ఞాం
కామేశ్వరీం రత్నచితాం ప్రణేమి॥

-41

35. బాలాత్రిపురా దేవతా

శ్లో ॥ రక్తాంబరాం చంద్ర కళావతంసాం,
సముద్యదాదిత్య నిభాం త్రినేత్రాం ।
విద్యాక్షమాలా భయదామహస్థాం,
ధ్యాయామి బాలామరుణాంబుజస్థామ్॥

-42

36. వాగ్గీజ దేవతా

శ్లో ॥ విద్యాక్షమాలా సుకపాల ముద్రా
రాజత్పరాం కుండ సమాన కాంతిమ్ ।
ముక్తాఫలాలంకృతి శోభితాంగీం
బాలాం స్మరే ద్వాజ్జయ సిద్ధిహేతోః ॥

-43

37. కామణి దేవతా

శ్లో ॥ భణేత్ప్రల్ల వృక్షాథ ఉద్దీప్తరత్నా
సనే సన్నిషణ్డాం మదాఘూర్జితాక్షీమ్ ।
కర్తృజహరం కపాలేక్షు చాపం
సపాశాంకుశాం రక్తవర్ణం దధానామ్॥

-44

38. సాభాగ్యజిజ దేవతా

శ్లో || వ్యాఖ్యాన ముద్రా_మృత కుంభవిద్యా
మక్షప్రజం సందధతీం కరాగైః ।
చిద్రూపిణీం శారద చంద్రకాంతిం
బాలాం స్మరే నౌక్తిక భూషితాంగీమ్ ॥ -45

39. త్రిపురాబాలా దేవి

శ్లో || పాశాంకుశే పుస్తకమక్ష సూత్రం
కర్తృధానా సకలామరార్చ్యై ।
రక్తా త్రినేత్రా శశివేఖరే యం
ధ్యేయాఖిలర్చ్యై త్రిపురాత్ర బాలా ॥ -46

40. మాతంగీ దేవతా

శ్లో || మాణిక్యాభరణాన్నితాం స్మితముఖీం సీతోత్పలాభాంబరాం
రమ్యాలక్తక లిప్తపాద కమలాం నేత్రత్రయోల్లాసినీమ్ ॥
వీణావాదన తత్పరాం సురసతాం కీరచ్ఛద శ్యామలాం
మాతంగీం శశివేఖరామను భజేత్తాంబూల పూర్ణాననమ్ ॥ -47

41. అన్నపూర్ణా దేవి

శ్లో || తప్తస్వర్చనిభా శశాంకమకుటా రత్నప్రభా భాసురా ।
నానావస్త విరాజితాత్రినయనా భూమీరమాభ్యాం యుతా ॥
దర్శిహోటక భాజనం చ దధతీ రమ్యోచ్చ పీనస్తనీ ।
నృత్యం తం శివమాకలయ్యుషుడితా ధ్యేయాన్నపూర్ణేశ్వరీ ॥ -48

42. తైలశీక్యమోహన గౌరీ

శ్లో || గీర్వాణ సంఘార్చిత పాద పంకజా_
రుణా ప్రభా బాల శశాంక శేఖరా ।
రక్తాంబరా లేపన పుష్పయుజ్జముదే
నృణీం సపాశం దధతీ శివాస్తు నః ॥ -49

43. జ్యేష్ఠాలక్ష్మీ దేవి

శ్లో || ఉద్యద్భాస్వర సన్నిభా స్మితముఖీ రక్తాంబరా లేపనా
సత్కుంభం ధనభాజనం సృణిమథో పాశం కర్తర్మిభ్రతీ ॥
పద్మస్థా కమలేక్షణా దృఢకుచా సౌందర్యవారాన్నిధి ।
-ర్ణాతవ్యా సకలాఖిలాష ఫలదాత్రీజ్యేష్ఠ లక్ష్మీరియం ॥ -50

44. అన్నరా దేవి

శ్లో || కల్పద్రుమాధో మణి వేదికాయాం
సమాస్థితే వస్త్ర విభూషణాద్యై
భూమిశ్రియా వాంఛిత వామదక్షే
సంపింతయేద్దేవి మునీంద్ర వంద్యే ॥ -51

45. కుబేర

శ్లో || ధనపూర్ణం స్వర్ణకుంభం తథారత్నకరందకం ।
హస్తాభ్యాం విప్లవంవ ఖర్వ కరపాదం చ తుందిలమ్ ॥ -52

46. ప్రత్యంగిరా దేవతా

శ్లో || ఆశాంబరా ముక్తకచా ఘనచ్ఛవి-
-ర్ణేయా సవర్మాసి కరాహి భూషణా

దంష్ట్రోగ్రవక్త్ర గ్రసితా హి తాన్వయా
ప్రత్యంగిరా శంకర తేజ సేవితా॥

-53

47. ఉగ్రప్రత్యంగిరా

శ్లో ॥ సింహాదూధాతికృష్టా త్రిభువన భయకృద్రూపముగ్రంవహంతీ
జ్వాలావక్త్ర వసానా నవవసనయుగం నీలమణ్యాభకాంతిః
శూలం ఖడ్గం విహంతీ నిజకరయుగళే భక్తరక్షైక దక్ష్వా
సేయుంప్రత్యంగిరా సంక్షయతురిపుభిర్నిర్మితంవోభీచార॥-54

48. బగళా (బకళా) ముఖే

శ్లో ॥ సోమర్థాసన సంస్థితాం త్రినయనాం పితాంశుకోల్లాసినీం,
హేమాభాంగరుచిం శశాంకమకుటాం సచ్చంపకస్సగృతామ్॥
హస్తైర్దుధర పాశవజ్ర రసనాస్సంబిభ్రతీం భూషణైః,
వ్యాప్తాంగీం బగళా కాముఖీం త్రిజగతాంసుంభినీం చింతయేత్-55

49. స్వప్నవారాహీ

శ్లో ॥ మేఘశ్యామరుచిం మనోహరకుచాం నేత్రత్రయోద్ధాసితాం,
కోలాస్యాం శశిశేఖరామచలయా దంప్రాతలే శోభినీమ్,
బిభ్రాణాం స్వకరాంబుజై రలసితాం చర్మాపి పాశంస్పృశీం
చారాహీమను చింతయే ద్దయవరారూఢాం శుభాలంకృతిమ్॥-57

50. వారాళ

శ్లో ॥ రక్తంభోరుహ కర్ణికోపరిగతే శావాసనే సంస్థితాం॥
ముందప్రకృరి రాజమానవృధయాం నీలాశ్వ నద్రోవిషమ్॥
హస్తాబ్జైర్దుశలం హలాభయ వరాన్ సంబిభ్రతీం సత్కుచాం,
వారాళీ మరుణాంబరాం త్రినయనాం చంద్రవరాహసనమ్॥-58

51. వారాళసుత దేవతా

శ్లో ॥ శూలం నాగం చ దమరుం కపాలం దధతం కర్తైః
ఇంద్రనీలనిభం నగ్గుం జటాభార విరాజితమ్॥ -59

52. శ్రీమత్తిపుర సుందరీ

శ్లో ॥ బాలార్కాయుత తేజసం త్రినయనాం రక్తాంబరోల్లాసినీం॥
నానాలంకృతిరాజమాన వపుషం బాలోదురాట్శేఖరామ్॥
హస్తై రిక్షు ధనుస్సుణీం సుమశరం పాశం ముదా బిభ్రతీం॥
శ్రీచక్రస్థిత సుందరీం త్రిజగతామధారభూతాంస్మరేత్॥-60

53. గోపాలసుందర దేవతా

శ్లో ॥ క్షీరాంభోధిస్త కల్పద్రుమవన విలసద్రత్నయుజ్జంటపాంతః,
ప్రోద్భుత్రీపీత సంస్థం కరధృత జలజారిక్షు చాపాంకుశేషు

పాశం వీణా సువేణుం దధతమవనిమాళోభితం రక్తకాంతిం॥
ధ్యాయేద్గోపాలపీతం విధిముఖవిబుధైరీధ్యమానం సమంతాత్॥-61

54. శ్రీమదాంజనేయః

శ్లో ॥ బాలార్కయుత తేజసం త్రిభువనప్రక్షోబకం సుందరం॥
సుగ్రీవాది సమస్త వానరగణైః సంసేవ్యపాదాంబుజమ్॥
నాదేనైవ సమస్త రాక్షస గణాన్ స్పృంత్రాసయంతం ప్రభుం॥
శ్రీమద్రామ వదాంబుజ స్ఫృతిరతం ధ్యాయామివాత్మజమ్॥-62

55. విహితాంజలి హనుమద్దేవతా

శ్లో ॥ 'దహనతప్త సువర్ణసమప్రభం
భయహరం హృదయే విహితాంజలిమ్॥

శ్రవణకుండల శోభిముఖాంబుజం
నమతవానరరాజమిహాద్భుతమ్॥

-63

56. వీరప్రతాప హనుమద్దేవతా

శ్లో॥ ధ్యాయేద్బాల దివాకరద్యుతినిభం దేవాది దర్శాపహం,
దేవేంద్ర ప్రముఖామరస్తుతపదం రోగారి శోకాపహమ్।
మాంజీరత్న విచిత్ర కుండల ధరం కాశీన కృష్ణాజినం
వజ్రప్రాయ మహాబలం కపివరం శ్రీరామదూతం భజే॥-64

57. శ్రీ నృసింహ దేవతా

శ్లో॥ తపన సోమహుతాశన లోచనం,
ఘనవిరామ హిమాంశు సమప్రభమ్।
అభయ చక్ర పినాక వరాశ్చరైర్భత-
-మిందుధరం నృహరిం భజే ॥ -65

58. శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ దేవతా

శ్లో॥ క్షరాబ్ధౌ వసుముఖ్యుడైవనికరై రగ్రాది సంవేష్టితః।
శంఖంచక్ర గదాంబుజం నిజకర్తృభ్రం త్రినేత్రస్థితః ।
సర్వాధీశ భణాతవత్ర లసితః పీతాంబరాలంకృతో
లక్ష్మణేష్ట కలేబరో నరహరిః తాన్మీల కంఠోముదే॥-66
సహస్రచంద్రప్రతిమోదయాళుః లక్ష్మీముఖలోకనలోలనేత్రః
దశావతారైః పరితః పరీతోన్మకేసరీ మంగళమాతనోతు॥-67

59. వేణుగోపాల దేవతా

శ్లో॥ బృందారణ్యగ కల్పపాదపతలే సద్రత్న పీతాంబుజే,
శోణాభే వసువత్రతే స్థితమజం పీతాంబరాలంకృతమ్।

జీమూతాభమనేక భూషణయుతం గోగోపగోపివృతం,
గోవిందం స్మరమందరం మునియుతం వేణుం రణంతంస్మరేత్॥ -68

60. తైలోక్యమోహన గోపాలః

శ్లో॥ కల్పానోకహ మూలసంస్థితవయో రాజోన్మతాం సంస్థితం।
పౌష్పంబాణమధేషు చాపకమలే పాశాంకుశే బిభ్రతమ్।
చక్రం శంఖ గదే కర్తృ రుదధిజా సంశ్లిష్ట దేహం హరిం ।
నానాభూషణ రక్తలేప కుసుమం పీతాంబరం సంస్మరేత్॥ -69

61. రుక్మిణీ వల్లభః

శ్లో॥ చింతాశ్చయ్యుక్త నిజదోః పరిరబ్ధికాంత,
-మూలింగితం సజలజేన కరేణ పత్న్యా।
సౌవర్ణ నేత్రయుత హస్తమనేక భూషం
పీతాంబరం భజత కృష్ణమఖీష్ట సిద్ధ్యైః ॥ -70

62. బాల గోపాలః

శ్లో॥ హరిం పంచవర్ణం వ్రజేధావమానం,
స్వసౌందర్యసంమోహిత స్వరయోషమ్ ।
యశోదాసుతం స్త్రీ గజైర్బ్రష్టకేళిం,
భజే భూషితం భూషణైర్బ్రాహ్మరాద్భ్యైః ॥ -71

63. శ్రీకృష్ణః

శ్లో॥ కల్పద్రోరతి రమణీయ వల్లవేభ్యః,
ప్రోద్భూతైర్మణినికరైః ప్రసిక్తమీశమ్।
ధ్యాయే యం కనకనిఖాంశుకే వసానం,
భుంజానం దధి నవనీత పాయసాని ॥ -72

64. పుత్రప్రద శ్రీకృష్ణః

శ్లో ॥ విజయేనయతో రతస్థితః,

ప్రసమానీయ సముద్రమధ్యతః

ప్రదదత్తనయాన్వి జన్మనే,

స్మరణీయో వసుదేవ నందనః॥

-73

65. విషహర గరుడః

శ్లో ॥ తప్తస్వరనిభం ఫణీంద్రనికరైః క్షుప్తాంగభూషం ప్రభుం,

సృతృణాం శమయంత ముగ్రుషఖిలం నృణాం విషంతత్క్షణాత్

చంపృగప్రపలదృజంగ మభయం పాణోర్వరం బిభ్రతం,

పక్షచ్ఛారిత సామగీతమమలం శ్రీపక్షిరాజం భజే॥-74

66. శ్రీ సూర్యనారాయణః

శ్లో ॥ శోణాంభోరుహ సంస్థితం త్రినయనం వేదత్రయా విగ్రహం,

దానాంభోజయుగాభయాని దధతం హస్తైఃప్రవాళప్రభమ్

కేయూరాంగదహర కంకణధరం కర్ణోల్లసత్పుండలం,

లోకోత్పత్తి వినాశపాలనకరం సూర్యం గుణాబ్ధి భజే॥-75

67. మంగళ (కుజ) గ్రహః

శ్లో ॥ జపాభం శివస్వేదజం హస్త వద్మైః,

గదాశూల శక్తిర్వరం ధారయంతమ్

అవంతీ సముత్తం సుమేషాసనస్థం,

ధరానందనం రక్తవస్త్రం సమీదే ॥

-76

68. బృహస్పతిః (గురుః)

శ్లో ॥ రత్నాష్టాపద పస్తరాశిమమలం దక్షాత్మిరంతం కరా,

-దాసీనం వివణాకరం నిదధతం రత్నాద్విరాశౌ పరమ్॥

వీతాలేపన పుష్పవస్త్ర మఖిలాలంకార సంభూషితం,
విద్యాసాగర పారగం సురగురుం వందే సువర్ణప్రభమ్॥-77

69. శుక్రః

శ్లో ॥ శ్వేతాంభోజ నిషణ్ణ మాపణ తటే స్వేతాంబరా లేపనం,

నిత్యం భక్తజనాయ సంప్రదదతం వాసోమణి న్నాటకమ్

నామేనైవ కరేణ దక్షిణకరే వ్యాఖ్యాన ముద్రాంకితం

శుక్రం దైత్యపర్వారితం స్థితముఖం వందే సీతాంగప్రభమ్॥-78

70. వ్యాసః

శ్లో ॥ వ్యాఖ్యాముద్రికయా లసత్పరతలం సద్యోగవీరస్థితం,

వామేజానుతలే దదానమవరం హస్తం సువిద్యానిధిమ్

విప్రవ్రాత వృతం ప్రసన్నమనసం పాదోరుహంగద్యుతిం,

పారాశర్యమతీవ పుణ్యచరితం వ్యాసం స్మరేత్పిదయే॥-79

71. మహామృత్యుంజయః

శ్లో ॥ హస్తాంభోజ యుగస్థ కుంభయుగళాదుదృశ్య తేయం శిరం,

సింహంతం కరయోర్భుగేనదధతం స్వాంకేన కుంభాకరౌ

అక్షస్రజ్ మృగహస్త మంబుజగతం మూర్ధస్థ చంద్రస్రవ,

-త్రీయుషోస్తమంభజే సగిరిజం మృత్యుంజయం త్ర్యంబకమ్॥-80

72. మృత్యుంజయ

శ్లో ॥ కైటాసాపల నన్నిభం, త్రినయనం పంచాస్యమంబాయుతం,

నీలగ్రీవమహీశ భూషణ ధరం వ్యాఘ్రుత్వచాప్రావృతమ్

అక్షస్రగ్వరకుండికా భయకరం చాంద్రీకళాంబిభ్రతం,

గంగాంభో విలసజ్జటం దశభుజం వందేమహేశం పరమ్॥-81

73. కుచేరః

శ్లో ॥ మనుజవాహ్మణీ విమానవర్జితం, గరుడరత్ననిభం నిధినాయకమ్।
శివసఖంముకుటూడి భిషాశితం, వరగదే దధతం భజతుందిలమ్॥-82

74. గంగాదేవీ

శ్లో ॥ ఉత్పల్లామల పుండరీక రుచిరా కృష్ణేవ వింద్యాత్మికా,
కుంభేష్టాభయ తోయజానిదధతీ శ్వేతాంబరాలంకృతా।
వృష్టాస్యా శశిశేఖరాఖిలనదీ శోణాదిభిన్నేవితా,
ధ్యేయా పావనిశినీ మకరగా భాగీరథీ సాధకైః ॥-83

75. మణికర్ణికా తీర్థ దేవతా

శ్లో ॥ పుల్లెందీవర నిర్మితాం కరతలే మాలామనవ్యే కరే,
వీణాపూరషలం సితాంబుజ మయీం మాలా దధానాహృది।
శ్వేతకైమ వృతాశర ద్విధునిభాత్ర్యక్వానిబద్ధాంజలిం,
ధ్యాతవ్యామణికర్ణికా రవిసమా తోయే శకాష్టామఖీ॥-84

76. కార్తపూర్వార్జునః

శ్లో ॥ ఉర్ధ్వత్పూర్వ సహస్ర కాంతిరఖిల క్షోణీధవైర్వందితో,
హస్తానాం శతపంచకేన చ దధచ్ఛాసానిషాం స్తావతా।
కంఠే హోటక మాలయా పరివృత శృక్రావతారోహరేః,
పాయాత్పూందనగో రుణాభవససఃశ్రీకార్తవీర్యోన్నపః ॥-85

77. కాశరాత్రదేవీ

శ్లో ॥ ఉర్ధ్వన్మార్తాండకాంతిం విగళిత కబరీం కృష్ణవస్త్రావృతాంగీం,
దండం లింగం కరాజైర్వరమథ భువనం సందధానం త్రినేత్రామ్।
నానా కల్పైశు భాసాం స్మితముఖ కమలాం నేవితాం దైవసంఘైః
మాయాం రాక్షేం మనోభూ శరవికల తనూ మాశ్రయేకాశరాత్రిమ్॥-86

78. మహాకాళి

శ్లో ॥ ఖడ్గం చక్ర గదేషు చాప పరిఘా శూలం భుశుండిం శిరః,
శంఖం సందధతీంకర్త స్త్రి నయనాం సర్వాంగభూషావృతామ్।
యామస్తాత్స్వపితే హరౌ కమలజో హంతుం మధుం కైటభం,
నీలాశ్మద్భృతి మాయాపాద దశకాం సేవే మహాకాళికామ్॥-87

79. మహాలక్ష్మీ

శ్లో ॥ అక్షస్రక్పరశూ గదేషు కులిశం పద్మం ధనుః కుండికాం,
దండం శక్తిమనించ చర్మ జలజం ఘరటృం సురాభాజనమ్।
శూలం పాశసుదర్శనేవ దధతీం హస్తైః ప్రవాళప్రభాం,
సేవే సైరిథి మర్రినీమిహ మహాలక్ష్మీం సరోజస్థితామ్॥-88

80. మహా సరస్వతీ

శ్లో ॥ ఘంటాం శూలహాలాని శంఖమునలే చక్రం దనుస్సాయకం,
హస్తాబై ర్దధతీం ఘనాంత విలసభీ (త్+శీ)తాంచుటల్పప్రభామ్।
గౌరీదేహసముద్భవాం త్రిజగతామూధారభూతాం మహా,
పూర్వామత్ర సరస్వతీ మనుభజే శుంభాది దైత్యార్జునిమ్॥-89

81. కుక్కుటమంత్ర దేవతా

శ్లో ॥ సర్వాలంకృతి దీప్త కంఠ చరణో హేమాభ దేహద్భృతిః,
పక్షద్వంద్వ విదూననేతి కుశలస్సర్వామరాభ్యర్చితః ।
గౌరీహస్తసరోజ గోరుణశిఖస్సర్వార్థ సిద్ధిప్రదో,
రక్తం చంచుటం దధచ్ఛలపదః చాయన్విజాన్ కుక్కుటాన్॥-90

82. శాస్త్రే ఛైరవః

శ్లో ॥ సాధ్యస్సపాశేన విజంధ్యగాఢం,
నిపాతయంతంఖలు సాధకస్య
పాదాబ్జయోర్దండ ధరం త్రినేత్రం,
భజేత శాస్తారమభీష్టసిద్ధైః॥

-91

83. పాల్కివలింగ పంచాయతన దేవతా

శ్లో ॥ దక్షాంకస్థం గజపతిముఖం ప్రామృతస్తక్ష దోష్టా,
వామోరుస్థాగపతి తనయాంకే గుహంచావరేణ ।
ఇష్టాభీతిపరకరయుగే ధారయన్నిందు కాంతిః,
సోవ్యాదస్మాం స్త్రి భువననతో నీలకంఠ స్త్రినేత్రః ॥ -92

84. యమః (యమధర్మరాజు)

శ్లో ॥ వాళస్సంయుతమేఘసన్నిభతమః ప్రద్యోతనస్యాత్మజో,
స్యణాం పుణ్యకృతాం శుఖావహవపుః పాపీయసాందుఃఖకృత్
శ్రీమద్దక్షిణదిక్పత్తిర్మహిషగో భూషాంబరాలంకృతో
ధ్యేయస్సంయుమిసీపతిః పితృగణస్వామీ యమో దండభృత్॥-93

85. చిత్రగుప్తః

శ్లో ॥ కిరీటోజ్జ్వలం వస్త్రభూషాభిరామం,
చిచిత్రాసనాసీనమిందు ప్రభాస్యమ్
స్యణాంపాపపుణ్యాని చత్రేలిభితం,
భజే చిత్రగుప్తం సభాయం యమస్య॥

-94

86. ఆసురీ దుర్గా

శ్లో ॥ శరచ్చంద్ర కాంతిర్వరా భీతిచూలం,
స్వణీం హస్త పద్మై ర్ధానాంబుజస్థామ్
విధూషాం వరాధ్యాది యజ్ఞోపేతాం,
ముదాధర్వపుత్రీ కరోత్వాసురీ నః । -95

87. ఛైరవః

శ్లో ॥ గాంగేయ పాత్రం దమరుం త్రిశూలం,
వరంకరైస్సందధతం త్రినేత్రమ్
దేవాయుతం తప్త సువర్ణ వర్ణం,
స్వర్ణాకృషం ఛైరవమాశ్రయామః ॥ -96

// వివిధ దైవముల ధ్యాన శ్లోకములు (మంత్రమహోదధిమండి) సమాప్తం //

“మరికొన్ని ధ్యానశ్లోకములు”

నోట్ : మంత్రమహోదధియందు 87 మంది వివిధ దైవములకు సంబంధించిన ధ్యాన శ్లోకములీయబడినవి. ఇక్కడ మరికొన్ని దైవముల ధ్యానశ్లోకములను కూడ ఇచ్చుచున్నాను. పాఠకులు వివిధ దైవములపై భక్తి, ఇష్టములను కలిగివుంటారు కదా! అందుకే మరికొన్ని

- వ్యాఖ్యాత

88. ఆదిలక్ష్మీ

శ్లో ॥ మరకతాంగీం మహాలక్ష్మీం సర్వదేవాది పూజితాం ।
పద్మహస్తాం త్రినయనాం దేవీం కామేశ్వరీం భజే ॥ -97

89. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య

శ్లో || గాంగేయం వహ్నిగర్భం శరవణజనితం జ్ఞానశక్తిం కుమారం,
బ్రహ్మజ్ఞం స్కందదేవం గుహమమలగుణం దుద్రతేజస్వరూపం |
సేనాన్యం తారకఘ్నం గురుమచలమతిం కార్తికేయం షడాన్యం
సుబ్రహ్మజ్ఞం మయూరధ్వజరథసహితం దేవదేవం నమామి || -98

90. కుమారస్వామి

శ్లో || హిమాద్రిశ్చేశం దిభుజం భుజంగం పరేగాత్రం శిస్మివిషరస్మమ్ |
నగేంద్రకన్యాప్రియ పుత్రమాద్యం హృదిస్మరేఽభీష్టప్రదం కుమారమ్ || -99

91. మృత్యుంజయః

శ్లో || చంద్రమండల పీఠస్థం చంద్రార్థ కృతశేఖరం |
చంద్రవర్తం జగద్రోసిం మృత్యుంజయముపాస్మహే || -100

92. బలూఠిబల

శ్లో || అమృత కరతలార్థ సర్వసంజీవనాధ్యాయ
వఘహరణ సదక్షౌ వేదసారే మయాభే |
ప్రణవమయ వికారౌ భాస్వరాకారదేహౌ,
సతతమనుభవేహం తౌ బలూతి బలవేశా || -101

93. బాలాత్రిపుర సుందరి

శ్లో || అరుణకిరణజాలై రంచితాశావకాశా,
విభృతజపపటికా పుస్తకాఽభీతిహస్తా,
ఇతరవరకరాధ్యా పుల్ల కల్పార సంస్థా,
నివసిత మృది భో నిత్య కళ్యాణ శీలా || -102

94. కామేశ్వరీ

శ్లో || త్రిలోచనాం సూర్యసహస్రశోభాం,
సింహాసనస్థాం ద్విభుజాం ధృతాసీం |
పీతాంబరాం విష్ణుమహేశ సేవ్యాం,
కామేశ్వరీం తాం హృదయే స్మరామి || -103

95. సరస్వతీ

శ్లో || వాణీం పూర్ణదివాకరోజ్జ్వల ముఖీం కర్పూర కుందప్రభాం,
చంద్రరాంకిత మస్తకాం నిజకర్తృస్సంబిత్రతీమాదరాత్ |
పరామక్షగుణం సుదాద్యకలశం విద్యాంచ తుంగస్తనీం,
దీప్తైరాభరణైర్విభూషిత తనుం సింహాధిరూఢాం భజే || -104

96. అన్నపూర్ణా

శ్లో || చంద్రార్థమాఖీం ద్విభుజాం త్రినేత్రాం,
శూలాక్షమాలేసతతం వహంతీం |
ఏణాసనస్థాం భుజగోపవీతాం
తామన్నపూర్ణాం హృదయే స్మరామి || -105

97. రాజరాజేశ్వరీ

శ్లో || సకుంకుమ విలేపనామళిక మంచి కన్సూరికాం,
సమందహసితే క్షణాం సవరదాప పాశాంకుశామ్ |
అశేషజనమోహినీం అరుణమాల్యభూషాంబరామ్,
జపాకుసుమభాసురాం జపనిధౌ స్మరేదంతికామ్ || -106

98. తులసీ

శ్లో ॥ యన్మాతే సర్వస్వతీర్థాని యన్మధ్యే సర్వదేవతా,
యదగ్రే సర్వవేదాశ్చ తులసీత్వాం నమామ్యహం ॥
పురాణభూవ యాదేవీ త్వాదా బృందావనే వనే,
తేన బృందావనాభ్యాతా సౌభాగ్యం తాం భజామ్యహమ్ ॥ -107

99. గౌరీ

శ్లో ॥ గౌరీం ధృతపంకజాం త్రినయనాం శ్వేతాంబరాం సింహగాం,
పంద్రోద్ధాసిత కేళరాం స్థితముఖీం దోర్భూం వహంతీం గదామ్,
విష్ణుద్రాంబుజయోని కామత్రిదశైః సంపూజి తాంత్రిద్వయాం,
గౌరీం మానస పంకజే భగవతీం భక్తస్థదాం తాం భజే ॥ -108

100. హనుమాన్

శ్లో ॥ రామేష్టమిత్రం జగదేకవీరం,
ప్రపంగరాజేంద్రకృతప్రణామం ।
సుమేరు శృంగాగ్ర మచింత్యమాద్యం,
హృదిస్మరేహం హనుమంతపీద్యమ్ ॥ -109

ఇతి శరదేదశాఢ్యః ధ్యాన శ్లోకాః సమాప్తః

బీజాక్షర నిఘంటువు

శంకర ఉవాచ

అకారం మృత్యుబీజం చ - ఆకారం పాశ సౌజ్ఞికం
ఇకారం ఉద్యతే మాయా ॥ ఈకారం మాయ సౌజ్ఞికం ॥
ఉకారం జలదం ప్రోక్తం - ఊకార ముచ్చాటనం తథా
ఋకారం క్షోభణ బీజం - ౠకార క్షోభణం తథా
ఌకారం ద్వేషణం ప్రోక్తం - ౡకార ముచ్చాటనం తథా
ఏకార మంగనా వశ్యం - ఐకారం పురుష వశ్యకం
ఓకారం లోకవశ్యం చ - ఔకారం రాజవశ్యకం
అంకార మస్తివశ్యం చ - అఃకారం మృత్యునాశనం
కకారం కామబీజం చ - ఖకారం గగనం స్మృతం
గకారం విఘ్నరాజ బీజం - ఘకారం స్తంభనం స్మృతం
జకారం ప్రాణి బీజం చ - చకారం చండికా స్మృతం
ఛకారం చంద్రమ ప్రోక్తం - జికారం ఊర్ధ్వ సౌజ్ఞికం
టకారోచ్చాటనం బీజం - ఠకారం స్థంభనం స్మృతం
డకారం గారుడం బీజం - ధకారం తు కుబేరకం
ణికారం యమ బీజం చ -

అకారం ధన బీజం చ - ధకారం ధర్మబీజం చ
 దకారం మారణస్మృతం - ధకారం దుర్బీజం చ
 నకారం క్రూర సౌజ్ఞికం - ప కార వీరభద్రం చ
 ఫకారం వాసుదైవికం - బి కార మల్వినీ బీజం
 భకారం భద్రకాళికం - ముకారం కాలరుద్రం చ
 యకారం వాయు సౌజ్ఞికం - ర కారం అగ్ని బీజం చ
 లకారం శత్రు సౌజ్ఞికం - వ కారం మధ్యబీజం చ
 శకారం లక్ష్మీ బీజకం - ష కారం మధ్యబీజం చ
 సకారం చ సరస్వతీ - హ కారం శివబీజం చ
 కకారం భూమిబీజకం - క్ష కారం నారసింహం చ
 హ్రీంకారం మాయ బీజకం

గమనిక : ఈ గ్రంథమునందలి భాషాదోషములు, వ్యాకరణ విరుద్ధ ప్రయోగములు
 సవరించుటకు యత్నించలేదు భావము ప్రధానముగా గాన-అర్థ
 ఉంచబడినవి.

వీలూరి, సీతారామ్

నోట్ : శ్రీ వీలూరి సీతారామ్ ఎమ్.ఎ. గారు సేకరించిన బీజాక్షర నిఘంటువును
 సాధక పాఠకుల సౌకర్యార్థము ఇక్కడ నా తెలుగువివరణముతో ఇస్తున్నాను.
 శ్రీ సీతారామ్ గార్ని నా కృతజ్ఞతాభివందనములు - బాధ్యత

అ

అ

రుద్ర ఉవాచ :

అకారం బ్రహ్మ బీజం చ
 సర్వదైవత నాయకం
 బీజం స్వాయంభువం పుత్రా
 క్షోభణం చ వశం కరం ॥

అ కారం పాశబీజం చ
 పరాశక్తి సదైవ చ
 శ్వేతమాకర్ష బీజం చ
 తపస్విధిర్వరాననే ॥

ఇ

ఈ

ఇ కారం విష్ణు దైవతం
 శక్తిర్మాయా చ పుష్టిదం
 రూపశాంతి ప్రదం శ్రేష్ఠం
 వరేణ్యం మోక్ష సిద్ధిదం ॥

మాయాదైవత్వ మీకారం
 మహామాయం వశీకరం
 అంతర్మాయా జగద్వశ్యం
 వశీకర్యం వరాననే

ఉ

ఊ

ఉ కారం లోకదైవత్వం
 వాస్తు దైవత్వ మేవచ
 బలవర్ధన బీజం చ
 కాలదైవత్వ మేనచ ॥

ఊ కారం పృథివీ బీజం
 ఉచ్చాటం శ్రోతమానసం
 శ్రోతమానస సంభూత
 ప్రేత పితావ నాశనం
 రిపు నాశనం ॥

ఋ

ఋ

ఋ కారం విధి దైవత్వం
 బ్రాహ్మణం క్షోభణం తథా
 చిరాయుష్యం తపస్సిద్ధి
 పరభోగ్యం వరాననే.

శిఖండి బీజం ఋకారం
 విధిదైవత్వ మోహదం
 జన్మమృత్యు జరావ్యాధి
 వర్జనం శ్రీజయప్రదం
 ఆకర్షణమితి స్మృతం

ఐ

... కారం తు అశ్వసీ
వీజవేవస ద్వేష
కోచ్చాటనం చైవ జా
షధి సిద్ధిదం భవేత్

ఐ

... కారోచ్చాటనం వీజం
అశ్వసీ ద్వేషణం తథా
తీవ్రబుద్ధిం భీషగ్ సిద్ధిం
సర్వలోక వశంకరం

వి

వి కారం వీరభద్రం స్వాత్
అంగనావశ్యమే వష
నిగ్రహాను గ్రహకరం
భీషణం జయ వర్ధకం

వి

వి కారం భారతీ యోనిం
సారస్వత మవాగ్రవం
విద్యా సిద్ధిం చ పుం వత్సం
చతుష్ఠి కళాత్మకం

ఓ

ఓ కారం ఈశ్వరం చైవ
లోకవత్సకరం భవేత్
మునో వేగం చరం శ్రేష్ఠం
జ్యోతిర్మయ మనుగ్రహం

ఐ

ఐ కారం శాంకరీ విద్యా
రాజ వత్సకరం భవేత్
ఆదిశక్తి స్వరూపం చ
శీఘ్రం చైవోప నాశనం

అం

అం కారం తు మహేశ స్వాత్
రుద్రం చ మృత్యు వీజకం
సర్వలోక జయం కాయ
సిద్ధిదం చిత్ర సిద్ధిదం

అం

అం కారం కాలరుద్రస్వాత్
రక్తచారు నికృంతనం
స్వప్రపంచోప సంహారం
చరమాత్మా ప్రబోధనం

క

కైరవ ఉవాచ:
క కారం విషమం ప్రోక్తం
రుద్ర ఉవాచ:
క కారం కామరాజం చ
విషభుగ్రహా వీజకం
సంజీవ నవ శేషాణాం
లోకానాం వృద్ధిదాయకం

ఖ

కైరవ ఉవాచ:
ఖ కారం స్తంభనం స్మృతి
రుద్ర ఉవాచ:
ఖ కారం క్షోభణం జ్ఞేయం
జాహ్ను వీ గారుడం తథా
భోగమోక్షప్రదం పుణ్యం
భుక్తి ముక్తి ఫలప్రదం

గ

కైరవ ఉవాచ:
గ కారం మృత్యు శమనం
రుద్ర ఉవాచ:
గ కారం తు గణేశం స్వాత్
పీతాభం విష్ణు నాశకం
పూర్వాపర స్థితం జ్ఞాపం
భూలోక విజయం శుభం

ఘ

కైరవ ఉవాచ:
ఘ కారం స్థంభనం ప్రోక్తం
రుద్ర ఉవాచ:
ఘ కారం కైరవం స్థంభం
రక్తాంభం శత్రు నాశనం
మహాఘోర ద్రహా హారం
సారూప్యం జయ వర్ధనం

ఙ

కైరవ ఉవాచ:
జ కారం కాలవీజం స్వాత్
ప్రాణవీజం చ స్తంభనం
మహాభీలం జగల్లభ్యం
మరణార్తి భంజనం తథా

చ

కైరవ ఉవాచ:
చ కారం అనురఘ్నం చ
చాముండి వీజమేవ చ
రుద్ర ఉవాచ:
చ కారం చంద్రవీజం స్వాత్
చండికా వీజ మేవ చ
చపలంచ మహా వేదం
ఇద్యా సిద్ధిం జయప్రదం

పు

బైరవ ఉవాచ:

ధ కారం బ్రహ్మరక్షేష్టుం
రుద్ర ఉవాచ:
ధ కారం భద్రకాశీయం
అవర్తన జయప్రదం
భ్రమనాశం జయం సౌఖ్యం
మరణాదుర్తి భంజనం

బైరవ ఉవాచ:

రథ కారం తురీయం చ
ధర్మార్థ కామమోక్షదం
కామ్యం వాగ్మంధనం చైవ
చశ్యం చాకర్షణం తథా
కర్తృణ స్తంభనకరం
భేదరత్నం కరోతి చ
రుద్ర ఉవాచ:
రథ కార మర్చనారీశం
చంద్రబీజం మతః పరం
స్తంభనాఖ్యం పరం శ్రేష్ఠం
భోగ మోక్షప్రదం తథా

బి

బైరవ ఉవాచ:

జ కారం మృత్యు వాశనం
రుద్ర ఉవాచ:
జ కారం జాతవే దాఖ్యం
జాయతీ ధారణీ ప్రదం
చంద్రబీజం తురీయం చ
అపమృత్యు భయహహం

బొ

బైరవ ఉవాచ:

జ కారం మోహనం ప్రోక్తం
రుద్ర ఉవాచ:
జ కారం పరమాత్మీయం
శూలబీజం చ మోహనం
మోక్షదం కోటిరుద్రం చ
సర్వజ్ఞాన జయప్రదం

ట

బైరవ ఉవాచ:

ట కారం క్షేభణం తథా
రుద్ర ఉవాచ:
ట కారం వృక్షిదం చైవ
భృగేశేచ్ఛాటనం తథా
అకృష్టమోషధీ వృద్ధిం
వాతాళ నిధి దర్శనం

ర

బైరవ ఉవాచ:

ర కారం చంద్రబీజస్య
అవిష్టం మృత్యు నాశనం
రుద్ర ఉవాచ:
ర కారం స్తంభనం చంద్ర
స్పటికం శత్రు నాశనం
రౌగపిదాహరం దివ్యం
మహాజ్వర హరం పరం

డ

బైరవ ఉవాచ:

డ కారం గారుడం బీజం
విషసర్ప వినాశనం
రుద్ర ఉవాచ:

డ కారం భార్గవం నేత్రం
వారుణం గారుడం తథా
మృతసంజీవం చశ్యం
మహా మాయా వశం శివే

ధ

బైరవ ఉవాచ:

ధ కారం ధనదం బీజం
ధనధాన్య సమృద్ధిదం
చాతుర్క్ష జపం చైవ
శంఖచక్ర నిధి స్వయం
రుద్ర ఉవాచ:
ధ కారం ధనబీజం చ
కౌపీనం వైష్ణవం యమం
బహుప్రదం బల స్తథం
పాతాళ నిధి దర్శనం

ఓ

భైరవ ఉవాచ:

ఐ కారం జంభ బీజం చ
త్రైలక్షస్సర్వ సిద్ధిదం
దీనే దీనే పంచవర్ణం
లభతే నాత్ర సంశయః॥

రుద్ర ఉవాచ:

ఐ కారం నంది బీజం చ
స్తంభనం చతదైవ చ
భజనం ఫల భద్రీయం
యక్ష బీజం తదైవ చ
నిత్యత్వా యుధ వీర్యత్వం
దివదర్శ వివాశనం
త్రిలక్ష జవతస్సిద్ధి
స్సవ్య కామార్థ సిద్ధిదం

ధ

భైరవ ఉవాచ:

ధ కారం సర్వరాజీయం
ఉత్తమం మృత్యునాశనం
రుద్ర ఉవాచ:
ధ కారం తు పరాశక్తి
ధర్మరాజం త చైవ చ
శాంతిదం పౌష్టికం చైవ
భోగ్యమాయుష్య చర్ణనం

త

భైరవ ఉవాచ:

త కారం వసుబీజం స్వాత్
ధనధాన్య సమృద్ధిదం
రుద్ర ఉవాచ:
త కారం ధనదం వాస్తు
వసుబీజం సుఖం తథా
యక్షకీన్నర సిద్ధానాం
వశీకరం జగత్వశం

ద

భైరవ ఉవాచ:

ద కారం రుద్ర బీజం చ
మోహనం ధనదం భవేత్
రుద్ర ఉవాచ:
ద కారం వారుణం దౌర్గం
శ్యామం సర్వార్థ సాధకం
నిగ్రహను గ్రహకరం
భోగ మోక్షకరం ధనం

ధ

భైరవ ఉవాచ:

ధ కారం సూర్యబీజం చ
సర్వశుష్టి సమృద్ధిదం
శీతజ్వర వినాశనం
అరోగ్యం లభతే నరః
రుద్ర ఉవాచ:
ధ కారం ధర్మబీజం స్వాత్
సూర్యబీజమితీరితం
సర్వదేవ మయం దివ్యం
సర్వదర్శన దర్శకం

వ

భైరవ ఉవాచ:

వ కారం వీరభద్రం చ
సర్వవిఘ్న వినాశనం
రుద్ర ఉవాచ:
వ కారం పాశుపత్యం చ
పర్వస్యం వీరభద్రకం
వ్యోమ బీజం కళాసిద్ధిం
జ్ఞానసిద్ధిం యశస్సుఖం

న

భైరవ ఉవాచ:

న కారం నారసింహం చ
సర్వ కార్యాణి సిద్ధయేత్
రుద్ర ఉవాచ:
న కారం నిర్వికల్పం చ
సావిత్రి ధూమ బీజకం
వాయువేగ మనోవేగం
స్వేచ్ఛారూపం భవేద్ధృవం

భ

భైరవ ఉవాచ:

భ కారం వాసుదేవత్యం
సర్వసిద్ధి మవాప్ను యాత్
రుద్ర ఉవాచ:
భ కారం పాశుపత్యం చ
వాసుదేవం చ భైరవం
మృతకోద్ధాపనం పుణ్యం
సిద్ధిదం చిత్తసిద్ధిదం

బి

భు

ర

ల

బైరవ ఉవాచ:

ఐ కారమశ్వసీ ప్రోక్తం
విషపితాది రోగజిత్

రుద్ర ఉవాచ:

ఐ కారంతు త్రిమూర్తి స్వాత్
అశ్వసీ వీజమేవ చ
భిషక్పీడ్తి తపస్విన్ది
ధాతుస్సిన్ది తతై వచ

బైరవ ఉవాచ:

భ భకారం భద్రకాళీయం,
భూతప్రేతభయావహం।

రుద్ర ఉవాచ:

భ కారం భార్గవం విద్యాత్,
భద్రకాళీ తదైవ చ,
వశేకరం జగత్తభ్యం,
రక్తసర్పార్థ సిద్ధిదం

బైరవ ఉవాచ:

కారం వాయువీజం చ
కృష్ణాంజన సమప్రభం
భూతజ్వర విషయాది
ఆవేశనకరం భవేత్
ఉచ్ఛ్వాటనకరం తస్య
సర్వజిత్వ మవాప్నుయాత్
మహాభయ కరం చైవ
త్రిలక్షణ న సంశయం
రుద్ర ఉవాచ:

య కారం వాయు దైవత్వం
కృష్ణామూర్వాది సంభవేత్
భూతజ్వర విషాదీనాం
ఆవేశనకరం భవేత్
ఉచ్ఛ్వాటనకరం చైవ
మహాబలకరం తథా
సర్వజిత్వ మవాప్నుతి
లక్షయోగే న సంశయః

బైరవ ఉవాచ:

ర కారం వహ్నివీజం స్వాత్
రౌద్ర కర్మాణి సాధయేత్

కాపాలే చ విషిత్వాతు

జాతినామ సమాలభేత్

ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వాతు

సప్తహం వహ్నినా జపేత్

అధివ్యాధి హరం కృత్వా

నాపదం చ నరం భృషం

రుద్ర ఉవాచ:

ర కారం వహ్ని దైవత్వం
షట్కర్మాధి చ సాధయేత్
కపాలే చ కృతిం లిఖ్యం
రిపునామ సమం లిఖేత్
ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వాతు
సంతాపం వహ్ని తాపయేత్
మారయే ద్భుద్ధి పంక్తద్ధం
అపవాదకరం భృషం

బైరవ ఉవాచ:

ల కారం శక్తి వీజం చ
ధనధాన్య నిధి ప్రదం

అయుతే సార్థ సిద్ధిస్వాత్

అతినద్దుం చ సంస్థితం

రుద్ర ఉవాచ:

ల కారం పార్థివ స్తంభం
ఇంద్రవీజం గజం తథా
సర్వాభీష్టప్రదం పుణ్యం
సర్వేశ్వర్య వివర్ధనం

మ

య

వ

న

బైరవ ఉవాచ:

మ కారం కాలరుద్రీయం
స్తంభనం ద్వేషహరకృత్
అణిమూర్తి ప్రదం చైవ
వాంఛాసిద్ధిం ప్రయచ్ఛతి
రుద్ర ఉవాచ:

మ కారం తు ధనం క్షేయం
ఈశ్వరం లక్ష్మీ మృత్యుదం
కాలరుద్రమితి భ్యాతం
రహావీజం జయప్రదం

బైరవ ఉవాచ:

శ కారం లక్ష్మీ వీజం చ
పంచలక్షణ సిద్ధుతి
లక్ష్మీవశ్యతి సిద్ధిస్వాత్
చక్రవర్తిత్వ మాప్నుయాత్

రుద్ర ఉవాచ:

శకారం శంకరం లక్ష్మీ
రోహ మాయాతి కామినీ
లక్ష్మీజన్మ జపేత్సిద్ధి
చక్రవర్తిత్వ మాప్నుయాత్

వ

బైరవ ఉవాచ:

ష కారం సూర్యబీజం చ
ధర్మ కారార్థ సిద్ధిదం
వర్తసిద్ధిత్వం బీజం చ
జ్ఞాన వాక్సిద్ధిదం భవేత్
లక్షత్రయేణ వాక్సిద్ధి
సర్వశాస్త్రాణి విందతి
దశలక్ష జపే నైవం
లభేత్ సర్వత్ర వశ్యతాం
రుద్ర ఉవాచ:

హ

బైరవ ఉవాచ:
హ కారం శివబీజం చ
ఆయుతే నార్థ సిద్ధిదం
అణిమాది గుణైశ్వర్యం
లక్ష్యలక్షణ సిద్ధతి
దశలక్ష జపేన్యాత్రం
మృత్యుర్నాశం భవిష్యతి
రుద్ర ఉవాచ:

హ కారం శివబీజం చ
అకాశ బీజమేవ చ
అణిమాది గుణైశ్వర్యం
అస్తలక్షణ సాధయేత్

నోట్: ఇకపై ఈ బీజాక్షర నిఘంటువు నకు అంధ్రవ్యాఖ్యాన మీయబడు చున్నది.

స

బైరవ ఉవాచ:

స కారం శారదా బీజం
రుద్ర ఉవాచ:
సకారం భారతీం శక్తి
జ్ఞానవాక్సిద్ధిదం భవేత్
లక్షత్రయేణ వాక్సిద్ధి:
సర్వశాస్త్రాణి విందతి

క

బైరవ ఉవాచ:

క కారం మృత్యుబీజ స్వాత్
భూమిలాభం జపాధ్యవేత్
రుద్ర ఉవాచ:
కకార మాతృబీజం చ
పార్థివం బీజమేవ చ
అత్యుబీజం వశాబీజం
భూతబీజం తదైవ చ

క్ష

బైరవ ఉవాచ:

క్ష కారం నారసింహం చ
ఆయుతే శత్రు నాశనం
రాజ్య ధనమిదం ప్రోక్తం
పురుషార్థేన సాధకం
రుద్ర ఉవాచ:
క్ష కారం క్షేత్రబీజం చ
వక్షబీజం నృసింహకం
అకారాది క్షకారాంతం
సమాసాః పరికీర్తితాం ||

చిబాక్షర నిఘంటువు

తెలుగు వ్యాఖ్యానము

శంకరుడు చెప్పచున్నాడు

‘అ’ కారము మృత్యుబీజము - ‘అ’ కారము ‘పాశ’ సంజ్ఞతో
నొప్పును

‘ఇ’ కారము మాయను పోగొట్టును. ఈ కారము ‘మాయ’ సంజ్ఞతో పిలువబడును. ‘ఉ’ కారము ‘మేఘమును’ను తెల్పును. ‘ఊ’ కారము ఉచ్చాటనమునకు వినియోగము ‘ఋ’కారము క్షేభణ బీజము. అట్లే ‘బూ’ కారమును క్షేభణమునకు వినియోగము. ‘లై’ కారము ‘ద్వేషణము’న ‘ల్ల’ కారము ఉచ్చాటనమున వినియోగము. ‘వై’ కారము స్త్రీ వశ్యమున, ‘ఁ’ కారము పురుషవశ్యమున, ‘ఓ’ కారము లోకవశ్యమున, ‘ఔ’ కారము రాజ(అధికారుల) వశ్యమున, ‘అం’ కారము సర్వవశ్యమున వినియోగము. ‘అః’ కారము మృత్యువును నశింపచేయును. (తొలగించును) ‘క’ కారము కామబీజము; ‘ఖ’ కారము అకాశమును బోధించును. ‘గ’ కారము విఘ్నరాజబీజము. ‘ఘ’ కారము స్తంభనమును బోధిస్తుంది. ‘జ’ కారము ప్రాణిబీజము ‘చ’ కారము చండికనుబోధించును. ‘ఛ’ కారము చంద్రుని ‘జ’ కారము ఊర్ధ్వమును బోధించును. ‘ట’ కారము ఉచ్చాటనబీజము. ‘ఠ’ కారము స్తంభనమును బోధించును. ‘డ’ కారము గారుడబీజము ‘భ’కారము కుబేరబీజము. ‘ణ’ కారము యమబీజము ‘త’ కారము ధనబీజము. ‘థ’ కారము ధర్మబీజము

'ద' కారము మారణమును తెల్పును. 'ధ' కారము దుర్బాబీజము 'న' కారము 'క్రూర' మను సంజ్ఞను తెల్పును. 'ప' కారము వీరభద్రబీజము. 'ఫ' కారము వాసుదేవబీజము 'బ' కారము అశ్వనీబీజము. 'భ' కారము భద్రకాళీబీజము 'మ' కారము కాలరుద్రబీజము 'య' కారము వాయుబీజము 'ర' కారము అగ్నిబీజము 'ల' కారము శత్రుబీజము 'వ' కారము మధ్యబీజము 'ళ' లక్ష్మీబీజము 'ష' మధ్యబీజము 'స' కారం సరస్వతీ బీజము 'హ' కారము శివబీజము 'ళ' కారము భూమిబీజము. 'క్ష' కారము నారసింహబీజము 'హ్రం' కారము మాయా బీజము. అని తెలిసికొనుము.

రుద్రుడు చెప్పచున్నాడు

'ల' అకారము బ్రహ్మబీజము సర్వదైవతములకు నాయకము (అధిదైవతము) స్వాయంభువబీజము - క్షోభణమును, వశీకరణమును చేయును.

'అ' ఓ మరాసనా (పార్వతీ) 'అ' కారము పాశబీజము పరాశక్తి బీజం. ఆకర్షణబీజము. ఇది తపస్సిద్ధిని కలిగిస్తుంది.

'ఇ' కారము విష్ణుదైవతము (దైవముగాగలది) శక్తి, మాయాబీజము ఇది పుష్టిని, రూపమును, శాంతిని ఇస్తుంది. శ్రేష్టమైనది. గొప్పది. మోక్షమును సిద్ధింపచేస్తుంది.

'ఈ' కారము మాయాదైవతము, మహామాయను, అంతర్మాయను తొలగించి జగత్తు (ప్రపంచము)ను వశ్యమగునట్లు చేస్తుంది.

'ఉ' కారము లోకదైవతము, వాస్తుదైవతముకూడా కాలదైవతము, బలవర్ధన బీజము

'ఈ' కారము వృధివీబీజము. ఉచ్చాటనమున వినియోగము. భూత, ప్రేత, పిశాచములను, శత్రువులను నశింపచేయగలదు.

'ఋ' కారము విధిదైవతము, బ్రహ్మను బోధించును. క్షోభణబీజము. చిరాయుష్యమును, తపస్సిద్ధిని కలుగచేయును.

'బూ' కారము శిఖండిబీజము. విధిదైవతము, మోహమును కల్పించును. జన్మ, మృత్యు, జరా (ముసలితనము) వ్యాధులను తొలగించును. లక్ష్మీ, జయములనిచ్చును. అకర్షణమున వినియోగము అని చెప్పబడును.

'బ్ర' కారము అశ్వనీబీజము. ద్వేషణము, ఉచ్చాటనము ఔషధ సిద్ధులను కలిగిస్తుంది.

'బ్ల' కారము అశ్వనీబీజము. ఉచ్చాటనము, ద్వేషణము, తీవ్ర బుద్ధిని, ఔషధసిద్ధిని, సర్వలోకవశీకరణమును సిద్ధింప చేస్తుంది.

'ఘ' కారము వీరభద్రబీజము, స్త్రీ వశ్యమును చేయును. నిగ్రహాను గ్రహకరము. భీషణము జయమునిచ్చును.

'ఘ' కారము సరస్వతీ, వాక్బీజములనుబడును. ఇది 64 కళల నిచ్చును. విద్యనిచ్చును. పురుషవశీకరణము చేయును.

'ఙ' కారము ఈశ్వరబీజము లోకవశ్యమును కలిగించును. మనోవేగమును వరమును, శ్రేష్టమును, అనుగ్రహమును కల్పించును. ఇది ష్యోతిర్మయము.

‘తా’ కారము శాంకరీ (పార్వతీ) విద్యాబీజము, రాజవశ్యకరము. ఆదిశక్తి స్వరూపము. శీఘ్రము, దైవోపనాశనం. (ఇది నాకు అర్థంకాలేదు - శర్మ)

‘అం’ కారము మహేశ, రుద్ర, మృత్యుబీజము. సర్వలోకజయమును కాయ సిద్ధిని (ఎల్లప్పుడూ యవ్వనముతో నుండు శరీరాన్ని) సిద్ధింపజేస్తుంది.

‘అః’ కారము కాలదుద్రబీజము, అనురాగమును నశింపజేస్తుంది. స్వప్రపంచ మును (రాగద్వేషాలను) ఉపసంహరిస్తుంది. అనగా వైరాగ్యాన్ని కలిగిస్తుంది. పరమాత్మను ప్రబోధిస్తుంది. ఔరపుడు చెప్పచున్నాడు

‘క’ కారము విషమమని చెప్పబడును. రుద్రుడు చెప్పుచున్నాడు. కకారము కామరాజబీజము. విషభుక్ (ఈశ్వర) బీజము, బ్రహ్మబీజము లోకమందులి అవశేషములను సంజీవని వలె వృద్ధినిస్తుంది.

‘ఖ’ కారము స్థంభనమును, క్షోభణమును తెల్పును. జాహ్నవీ (గంగా) బీజము. గారుడబీజము. భోగ, మోక్షములనిచ్చును. పుణ్యము, భుక్తి, ముక్తి, ఫలములనిచ్చును.

‘గ’ కారము మృత్యువు, వమనము (వాంతి), గణేశుడు (గణేశబీజము) లను బోధించును. పిత (పచ్చని) వర్ణము. విశ్వనాశకము. మూర్త్యా పరస్థితంలను తెల్పును. భూలోకవిజయమును, శుభమును కలిగించును.

‘ఘ’ కారము ఔరపబీజము, రక్త(విద్రవి) వర్ణము. స్థంభనమును,

శ్రతునాశనమును తెల్పును. మహాఘోరపాపములను నశింపజేయునది. జయమునిచ్చునది.

‘జ’ కారము కాలబీజము, ప్రాణబీజముగా చెప్పబడును. స్థంభనమును కల్గించును. లోకజయమునిచ్చును. మరణమును, ఆర్తిని తొలగించును

‘చ’ కారము రాక్షసులను సంహరించగలది. చాముండిబీజము, చండబీజము కూడా చపలము. మహావేదము, కోరికలను సిద్ధింపజేయునది జయ ప్రదము.

‘ఛ’ కారము బ్రహ్మరాక్షసులను కూడా నశింపజేయగలది. భద్రాక్షబీజము దీని ఆవర్తనము (జపము) జయమునిచ్చును. భ్రమలను తొలగించును. మరణాంతకమైన ఆర్తిని, అపమృత్యువులను తొలగించి సౌఖ్యము నిచ్చును.

‘జ’ కారము మృత్యునాశనము (మృత్యువులేకుండజేయును) ఇది జాత వేదమైన ‘అగ్ని’బీజము చంద్రబీజము భూమిని ఇచ్చును. అపమృత్యువును తొలగించును. తురీయస్థితినిచ్చును.

‘ఝ’ కారము తురీయము. ధర్మ, అర్థ, కామ, మోక్షములనిచ్చును. కామ్యమును, సాధించుట, వాగ్మంధనము, వశ్యము, ఆకర్షణము, స్థంభనము, భేదరత్యములను చేయును. ఇది అర్థ నారీశ్వరుడగు శివబీజము, చంద్రబీజము, స్థంభనమును పేర పిలువబడునది. శ్రేష్ఠమైనది. భోగ, మోక్షములనిచ్చునది.

‘ఞ’ కారము మోహనము అనిచెప్పబడినది. ఇది పరమాత్మీయమైనది. శూలబీజము, మోహనమును, మోక్షమునిచ్చునదియు,

కోటిరూద్రులతో సమానమైనదియు, సర్వజ్ఞానమును, జయమును ఇచ్చునది. అని చెప్పుబడుచున్నది.

‘ట’ కారము క్షోభణమును వినియోగము, వృష్టిని (అభివృద్ధిని) ఇచ్చును. ఇది సర్వములనుచ్చాటనచేయుటకు (పంపివేయుటకు) ఓషధులను (ఔషధశక్తిని) వృద్ధిచేయుటకు, పాతాళములోని నిధులను దర్శించుటకు వినియోగించును.

‘ఠ’ కారము చంద్రబీజము, విష్ణుములను మృత్యువును తొలగించును. చంద్రుని వంటి స్వటికవర్ణముగలది. ఇది స్తంభనమును, శత్రునాశనమున, రోగపీడా మహాజ్వరనివారణమున వినియోగింపబడును. పరము (మోక్షము) తెల్పును. (కల్పించును)

‘ఢ’ కారము గారుడబీజము, విషసర్పములను నశింపచేయును. భార్గవ (పరుశరామ) బీజము, నేత్రబీజము, వరుణబీజము, ఇది మహామాయను తొలగించును. వశ్యము (పశీకరణము)న ఉపయోగించును. ఇది మృతసంజీవిని (అని శివుడు పార్వతితో చెప్తున్నాడు)

‘ద’ కారము ధనద (కుబేర) బీజము. ధనధాన్యసమృద్ధినిచ్చును. నాలుగు లక్షలు జపించిన స్వయముగా శంఖపకనిధులను (మహా నిధులను) పొందునట్లు చేయును. ఇదికాపీనము, వైష్ణవ-యమబీజము, బలస్తంభన మున, పాతాళనిధి దర్శనమున వినియోగము. బహుసంపదల నిచ్చునది.

‘ణ’ కారము జంభబీజము మూడులక్షలు జపించిన సిద్ధిస్తుంది. ప్రతిదినము అయిదుసార్లు జపించిన ఫలితము లభించును.

ఇందు సంశయములేదు. ఇది నందిబీజము, యక్షబీజము, ఇది స్తంభనమున వినియోగము. భజనము (జపము) ఫలప్రదము, భద్రము, నిత్యత్వము, ఆయుధ వీర్యత్వము, శత్రుదర్శనినాశనము, సవ్యమైన కామార్థములసిద్ధి ఇచ్చును. కారము వసుబీజము, ధనధాన్యసమృద్ధినిస్తుంది. వాస్తవబీజం, యక్ష, కిన్నర, సిద్ధగణములను వశ్యులనుగా చేయును. ప్రపంచ పశీకరణ మును, సుఖమును కలిగించును.

‘థ’ కారము సర్వరాజీయము, ఉత్తమమైనది. మృత్యునాశనము, పరాశక్తి బీజము, ధర్మరాజబీజము, ఇది శాంతిని, పుష్టిని, భోగమును, ఆయుష్య మును వృద్ధిచేయును.

‘ఢ’ కరాము రుద్రబీజము. మోహనమున వినియోగము. ధనము నిచ్చును. వరుణబీజము. శ్యామవర్ణము, దుర్బాబీజము, సర్వార్థసాధకము, నిగ్రహ మగ్రహములను, భోగములను, ధనమును, మోక్షమును ఇచ్చును

‘ద’ కారము సూర్యబీజము, సర్వపుష్టిని, సమృద్ధిని ఇచ్చును. శీత(చలి) జ్వరమును నివారించి నరులకు ఆరోగ్యము నిచ్చును. ఇది ‘ధర్మ’బీజము కూడా సర్వదేవమయము, దివ్యము, సర్వదర్శనములను దర్శింప చేయునది.

‘ణ’ కారము నారసింహబీజము, సర్వకార్యములు సిద్ధించును. నిర్వికల్పము, సావిత్రి, ధూమబీజకము, వాయువేయగమనో వేగము స్వేచ్ఛా రూపము లను కల్పించును. ఇది ద్రువము. (సత్యము)

- 'ప' కారము వీరభద్రబీజము, పాశుపతబీజము, వ్యోమ (అకాశ) బీజము, ఇది సర్వవిఘ్నములను తొలగించి కళాసిద్ధిని, జ్ఞానసిద్ధిని, యశస్సును, సుఖమును కలిగించును.
- 'ఫ' కారము వాసుదేవ, పాశుపత, భైరవబీజము, ఇది సర్వసిద్ధిని కలిగిస్తుంది. పుణ్యమును, చిత్తశుద్ధిని ఇస్తుంది.
- 'బ' కారము అశ్వినీబీజము, త్రిమూర్త్యాత్మకము, విషపితాది (పైత్యాది) రోగములను తొలగించును. భిషక్సిద్ధిని (వైద్యసిద్ధిని) తపసిద్ధిని, ధాతుసిద్ధిని కలిగిస్తుంది.
- 'భ' కారము భద్రకాలీ, భార్గవ (పరుశరామ) విద్యా, బీజము, ఇది భూతప్రేత భయముల నివారిస్తుంది. జగత్తును వశీకరింప చేసి సర్వార్థసిద్ధిని కలిగించును.
- 'మ' కారము కాలరుద్ర, లక్ష్మీ (రమా)బీజము ఈశ్వరుబీజము, స్తంభనము, ద్వేషము, మారణములందు వినియోగము, అణిమాది సిద్ధులను, వాంఛాసిద్ధిని, కలిగించి ధనమును, జయమును ఇస్తుంది.
- 'య' కారము వాయుబీజము, కృష్ణాంజనసమప్రభము, (నల్లని కాటుకవంటి రంగుతో ప్రకాశించునది) భూతజ్వర విషయాది ఆవేశనమును, ఉచ్చాటనను కలిగిస్తుంది. సర్వజ్ఞత్వము లభిస్తుంది. మహాభయకరము, మూడులక్షల జపమును సిద్ధి-లక్షజపముతో సాధించవచ్చునని రుద్రుడు చెప్పుచున్నాడు.
- 'ర' కారము వహ్ని (అగ్ని)బీజము, రౌద్రకర్మలను సాధించవచ్చు. కపాలమున జాతినామములను లిఖించి ప్రతిష్ఠచేసి అగ్నితో

జపించిన (హోమంచేసిన) అధివ్యాధులను హరించి ఆపదలను తొలగించును. షట్కర్మలను సాధించును. కపాలముపై శత్రువు నామమునువ్రాసి ప్రాణప్రతిష్ఠచేసి అగ్నియందు హోమము చేసిన తప్పక శత్రువునకు మరణము కల్గును. అపవాదము లేదు.

- 'ల' కారము శక్తిబీజము, ధన, ధాన్యనిధులనిచ్చును. ఆయుత (10వేలు) సంఖ్య జపించిన సిద్ధించును. పార్థివ, ఇంద్ర బీజము, సర్వాభీష్టములతీర్చి పుణ్యమును, సర్వైశ్వర్యములను పెంచును.
- 'వ' కారము వరుణమబీజము, విషమును మృత్యువును నశింప చేయును. అమృతబీజము, రోగనాశనము, అపమృత్యు భయము తొలగించు మృతసంజీవిని
- 'శ' కారము లక్ష్మీబీజము, 5 లక్షల జపమున సిద్ధి, లక్ష్మీవశ్యసిద్ధి కలిగి చక్రవర్తిత్వములు లభించును. శంకరబీజం లక్ష్మీ, మోహ, మాయా, అతికామినీ బీజము. లక్షజపించినచో సిద్ధి, చక్రవర్తిత్వము లభించునని రుద్రుడు చెప్పున్నాడు.
- 'ష' కారము సూర్యబీజము, ధర్మకార్యార్థసిద్ధిని కలిగిస్తుంది. వర్ణసిద్ధిత్వబీజము జ్ఞానము, వాక్సిద్ధికలుగుతుంది. మూడు లక్షలు జపించిన వాక్సిద్ధికలిగి సర్వశాస్త్రముల జ్ఞానము లభిస్తుంది. పదిలక్షలు జపించిన సరత్రవశ్యము లభించును. ఇది సముజ్జ్వలము నిగ్రహానుగ్రహకరము సర్వాంగసిద్ధిదము

'స' కారము శారదబీజము, శక్తి, జ్ఞానము, వాక్సిద్ధికలుగును. లక్షజపించిన వాక్సిద్ధికలిగి సర్వశాస్త్రములు తెలియును.

'హ' కారము శివబీజము ఆయుత (10వేలు) జపమువలన అర్థ (కోరిక/ధనము) సిద్ధికలుగును. ఇది ఆకాశబీజము కూడా, ఒక కోటి జపమువలన అణిమాది గుణైశ్వర్యములు సిద్ధించును. ఎనిమిదిలక్షలు జపించిన అణిమాదిగుణైశ్వర్యములు సిద్ధించునని రుద్రుడనుచున్నాడు. పదిలక్షలుజపించిన మృత్యునాశనము కలుగును.

'ళ' కారము మృత్యు, ఆత్మ, వశ, భూత బీజమని చెప్పబడుచున్నది. దీని జపము భూమిలాభమును కల్గించును.

'క్ష' కారము నారసింహ, క్షేత్ర, వక్ష బీజమని చెప్పబడుచున్నది. ఆయుత జపము శత్రునాశనముచేసి రాజ్యధనమునిచ్చునని చెప్పబడుచున్నది.

ఇట్లు అకారమునుండి క్షకారము వరకుగల

బీజాక్షరముల

గూర్చి వివరించడమైనది.

“సర్వం సమాప్తమ్”

“సర్వేజనాః సుఖినోభవన్తు - ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః”

ఇది యజుర్వేద తైత్తిరీయ శాఖాధ్యాయము, ఆపస్తంబసూత్రుడును అంగీరస-అయాస్య-గౌతమ తార్క్ష్య ప్రవరాన్విత, గౌతమసగోత్రీకుడును, పేరి వంశాన్వయ సోమసుందరశర్మ పౌత్రుడును, సుబ్బారాయపుత్రుడును, శ్రీ ఎక్కిరాల వేదవ్యాస గురుప్రసాదలబ్ధి, మంత్ర, శాస్త్ర, విజ్ఞానశోభితుడును అగు భాస్కరరాయశర్మకృత 'మాతృకా నిఘంటువులు' కు ఆంధ్రవివరణము

సర్వము సంపూర్ణము

శ్రీ పరదేవతార్పణ మస్తు

శుభం

“మంత్రాక్షరాల రహస్యం”

వ్యాఖ్యాత :

బి.ఎస్. వేల భాస్కరరావు-శేర్ల (త్రిబుల్ ఎమ్.ఎ.)

శ్రీయుత విద్వాన్.

(త్రిబుల్ ఎమ్.ఎ. గారు వివిధ

రంగములలో పలుడిగ్రీలు, అవార్డులు పొందిన విద్యాధికులు, 35 సంవత్సరాలు ఉపాధ్యాయవృత్తిలో గడిపి సంస్కృతీపన్యాసకులుగా పదవీవిరమణ చేశారు. చాలాసంవత్సరాలనుండి వివిధ ప్రచురణ సంస్థలకు గ్రంథపరిష్కరగా, రచయితగా, వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

శ్రీ భాస్కరరాయశర్మగారిని.

కి తెలుగు వ్యాఖ్యానమును

ప్రాసి ఇమ్మని కోరినంతనే వారు దయతో అంగీకరించి, దానికి ముందుగా ఉపోద్ఘాతము వంటి ‘సదాచారదీపిక’ ను ఇచ్చారు. దానిని మా సంస్థ కొద్దిరోజుల క్రితం ప్రచురించినది. ఇప్పుడు ఆ గ్రంథమునకు అనుబంధ ప్రాయములైన

అను గ్రంథమును ఈ

గ్రంథమును ఇచ్చారు. వివిధ దేవతా స్వరూపములని చెప్పడగు మంత్రమాతృకావర్ణముల నిఘంటువులను సేకరించి తెలుగుభాషలో వివరంగా వివరించి చెప్పారు. ఇది సాధకులకెంతయు ఉపయోగకరము.

శ్రీశర్మగారి కలమునుండి వెలువడనున్న విపుల వివరణాత్మకమైన ‘మంత్రప్రపంచోదధి’ గ్రంథము మీ చేతులలోకి రాబోవుచున్నదని తెల్పుటకు సంతోషించుచున్నాము.